

Spółdzielcza Grupa Bankowa

L.dz. WRB/DUS-248/2020

16.07.2020 r.

INFORMACJE Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU REJONOWEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W LUTUTOWIE WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 ROKU

Lututów, lipiec 2020 r.

INFORMACJE Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU
REJONOWEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W LUTUTOWIE,
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 ROKU

Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej, a Bankiem Zrzeszającym jest SGB-Bank S.A. w Poznaniu.

Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie jest również uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Ma to na celu wzmocnienie bezpieczeństwa Banku oraz jego pozycji konkurencyjnej.

Zgodnie ze Statutem, Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie może działać na terenie woj. łódzkiego oraz na terenie powiatu ostrzeszowskiego, jak również na terenie powiatów: kaliskiego, ostrowskiego, kępińskiego, kluczborskiego i oleskiego.

Obecnie Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie działa na terenie czterech powiatów: wieluńskiego, wieruszowskiego, sieradzkiego i ostrzeszowskiego, w dwóch województwach łódzkim i wielkopolskim, posiadając 14 Oddziałów, 3 Filie oraz 2 Punkty Kasowe. Jednostka Podstawowa (Centrala) Banku mieści się w Lututowie przy ul. Klonowskiej 2.

Oddziały w:

- 1) Brąszewicach, 98-277 Brąszewice, ul. Górna 9,
- 2) Czajkowie, 63-524 Czajków 34A,
- 3) Czastarach, 98-410 Czastary, ul. Wolności 26,
- 4) Galewicach, 98-405 Galewice, ul. Przemysłowa 7,
- 5) Grabowie n/Prosną, 63-520 Grabów n/Prosną, ul. Rynek Wł. Jagiełły 1c,
- 6) Klonowej, 98-273 Klonowa, ul. Złoczewska 9,
- 7) Kraszewicach, 63-522 Kraszewice, ul. Wieluńska 23,
- 8) Lututowie, 98-360 Lututów, ul. Klonowska 2,
- 9) Mikstacie, 63-510 Mikstat, ul. Krakowska 6,
- 10) Ostrówku, 98-311 Ostrówek 114,
- 11) Sokolnikach, 98-420 Sokolniki, ul. Piłsudskiego 1,
- 12) Wieluniu, 98-300 Wieluń, Plac Legionów 2,
- 13) Wieruszowie, 98-400 Wieruszów, ul. Piskorska 12,
- 14) Złoczewie, 98-270 Złoczew, ul. Starowieluńska 18.

Filie w:

- 1) Wieluniu, 98-300 Wieluń, os. Ks. Kard. Wyszyńskiego 40,
- 2) Wieruszowie, 98-400 Wieruszów, ul. Fabryczna 6,
- 3) Kurowie, 98-300 Wieluń, Kurów, ul. Wieluńska 11a.

Punkty Kasowe w:

- 1) Osieku, 98-405 Galewice, Osiek 105a,
- 2) Wieluniu, 98-300 Wieluń, ul. A. Struga 1.

Agencje Bankowe w:

- 1) Bobrownikach,
- 2) Chajewie,
- 3) Kliczkowie Małym,
- 4) Kotłowie,
- 5) Mierzycach,
- 6) Młynisku,
- 7) Osieku,
- 8) Osowie,
- 9) Ostrówku gm. Galewice,
- 10) Ożarowie.

Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie nie prowadzi działalności handlowej.

Bank na dzień 31.12.2019 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

Bank ujawnia informacje wg stanu na dzień 31.12.2019 r. na stronie internetowej Banku – adres: www.rbslututow.pl, w siedzibie Banku, mieszczącej się w Lututowie, przy ulicy Klonowskiej 2, 98-360 Lututów, na piętrze, w pokoju Kancelaria oraz w Oddziałach Banku.

Bank ujawnia informacje wynikające z:

Rozdział 1 - Rozporządzenia UE nr 575/2013 (Rozporządzenie CRR) oraz Dyrektywy UE nr 36/2013 (Dyrektywa CRD IV),

Rozdział 2 - Ustawy Prawo bankowe,

Rozdział 3 - Uchwały KNF nr 218/2014 z dnia 22.07.2014 r., dotyczącej „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych przez KNF”, a także uwzględniające Wytyczne EBA/GL/2017/11 z dnia 21.03.2018 r.

Bank sporządzając informacje, które należy ujawnić, uwzględnia również następujące dokumenty:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV);
- Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji;
- Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/1555 z dnia 28 maja 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego, zgodnie z art. 440 CRR;
- Uchwała KNF nr 326/2011 z dnia 20.12.2011 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu,
- Pismo KNF z dnia 17.04.2013 r., dotyczące wytycznych w sprawie procedur, kryteriów i minimalnych wymogów oceny kwalifikacji członków zarządu i rady nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w instytucji kredytowej (banku),
- Wytyczne EUNB w zakresie ujawniania informacji o aktywach obciążonych i wolnych od obciążeń z 27 czerwca 2014 roku EBA/GL/2014/03,
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiające standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji.

Rozdział 1.

Ujawnienie informacji wynikających z Rozporządzenia UE nr 575/2013 (Rozporządzenie CRR) oraz Dyrektywy UE nr 36/2013 r. (Dyrektywa CRD IV)

I. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury. Zgodnie z Umową Systemu Ochrony SGB, Bank stosuje regulacje wzorcowe opracowane przez Spółdzielnie po ich dostosowaniu do swojej wielkości, zakresu i specyfiki działania.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Strategia zarządzania ryzykiem w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie określa również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie.

Zadania Rady Nadzorczej Banku:

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie,
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie;
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 10) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zadania Zarząd Banku:

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnia wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
- 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;

- 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
- 11) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Do ryzyk istotnych, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności.

Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru/szacowania ryzyka w oparciu o metody i modele, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.

Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości, charakteru oraz zmienności poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.

Metody/modeli, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną i planowane działania generujące ryzyko.

Przegląd i aktualizacja metod/modeli lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój portfela kredytowego;
- 2) utrzymanie udziału należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w ogólnej kwocie należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie nie wyższym od 8%;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8%;
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 60%;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny

wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;

- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 120% funduszy własnych Banku;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku głównie portfeli aktywów o charakterze bankowym,
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie do 45% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 9,0% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 60% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) wskaźnik wymieniony w lit. b) może ulec podwyższeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 3 lat i dochód klienta detalicznego przekracza poziom dwóch przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń netto w sektorze przedsiębiorstw,
- 2) stosowanie szczegółowych limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - b) 90% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
 - c) w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej:
 - 75% lub,
 - 80% w przypadku gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP;

- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 25 lat;
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m. in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku, wartość nieruchomości obniżyła się i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 4% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 15% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) wskaźnik wymieniony w lit. b) może ulec podwyższeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 3 lat i dochód klienta detalicznego przekracza poziom dwóch przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń netto w sektorze przedsiębiorstw.

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- 1) Wiceprezes zarządu ds. Ryzyka w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego oraz w zakresie nadzoru nad pracą Wydziału Monitoringu i Restrukturyzacji;
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. Handlu w zakresie nadzoru nad produktami kredytowymi i działalnością kredytową (handlową/operacyjną).
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomicznych w zakresie nadzoru nad pracą Wydziałów: Analityków Kredytowych i Windykacji.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne, w tym apetyt na ryzyko, w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
 - 3) udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi Zarządu albo Członkowi Rady Nadzorczej Banku, o której mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe oraz art. 46 § 1 pkt 8 ustawy Prawo spółdzielcze.

2. Zarząd:
 - 1) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - 2) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 1;
 - 3) odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - 4) podejmuje decyzje kredytowe;
 - 5) podejmuje decyzje w przedmiocie klasyfikowania ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, zgodnie z zapisami „Procedury przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością kredytową w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”;
 - 6) odpowiada za przekazanie Radzie Nadzorczej okresowej informacji z zakresu ryzyka kredytowego.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO), który:
 - 1) opiniuje projekty Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz Polityki kredytowej;
 - 2) opiniuje metody pomiaru i oceny portfelowego ryzyka kredytowego;
 - 3) opiniuje poziom limitów dla portfelowego ryzyka kredytowego;
 - 4) monitoruje i analizuje poziom portfelowego ryzyka kredytowego występującego w Banku;
 - 5) analizuje wpływ na ryzyko kredytowe:
 - a) obecnej i przyszłej sytuacji na lokalnym rynku usług finansowych,
 - b) sytuacji ogólnogospodarczej.
4. Komitet Kredytowy, który:
 - 1) opiniuje wnioski kredytowe dotyczące zawierania transakcji kredytowych,
 - 2) opiniuje wnioski kredytowe dotyczące zmiany warunków umownych.
5. Wydział Produktów Bankowych, który podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Handlu:
 - 1) opracowuje politykę kredytową, z wyłączeniem polityk dotyczących procesu zarządzania ryzykiem poszczególnych portfeli,
 - 2) opracowuje, wdraża i aktualizuje regulacje produktowe dotyczące produktów bankowych i okołobankowych, w tym kredytów oraz regulacje służące ograniczaniu ryzyka kredytowego;
 - 3) przeprowadza szkolenia i warsztaty dla pracowników Banku w zakresie produktów oraz przebiegu procesu kredytowego,
 - 4) wprowadza zmiany do oprocentowania produktów kredytowych i tabeli prowizji i opłat,
 - 5) bierze udział w pracach Komitetu Kredytowego,
 - 6) bierze udział w pracach Komitetu ALCO.
6. Wydział Handlu, który podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Handlu:
 - 1) realizuje strategię Banku w zakresie działalności handlowej, poprzez realizację polityki kredytowej w zakresie sprzedaży produktów,
 - 2) dysponuje środkami na działalność kredytową pochodzącymi ze źródeł zewnętrznych,
 - 3) nadzoruje systemy BIK, BIG, KRД, BIG INFOMONITOR, Bankowy Rejestr,
 - 4) tworzy, aktualizuje oraz zarządza procesami w systemie obsługi zadań i dokumentów – Novum EOD,
 - 5) prowadzi rejestr odstępstw,
 - 6) bierze udział w pracach Komitetu ALCO,
 - 7) bierze udział w pracach Komitetu Kredytowego.
7. Wydział Analityków Kredytowych, który podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ekonomicznych:
 - 1) tworzy i aktualizuje regulacje wewnętrzne normujące proces wyceny i aktualizacji zabezpieczeń,
 - 2) weryfikuje podlegające ocenie analityka dokumentacje kredytowe pod względem kompletności, poprawności i wiarygodności,
 - 3) weryfikuje ocenę zdolności kredytowej oraz adekwatność proponowanych zabezpieczeń,
 - 4) ocenia dokumenty w zakresie restrukturyzacji zadłużenia pod względem kompletności, poprawności, wiarygodności, oceny zdolności kredytowej oraz adekwatności zabezpieczenia,
 - 5) uczestniczy w procesie oceny agencji bankowych,
 - 6) uczestniczy w zarządzaniu ryzykami bankowymi zgodnie z obowiązującymi regulacjami;

- 7) nadzoruje system AMRON,
- 8) bierze udział w pracach Komitetu ALCO,
- 9) bierze udział w pracach Komitetu Kredytowego.
8. Wydział Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorującą ryzyko portfelowe, która podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur kredytowych obejmujących zarządzanie wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowywaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
 - 2) zapewnieniem zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowania ryzyka;
 - 5) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej;
 - 6) wydawaniem rekomendacji mających na celu kształtowanie poziomu ryzyka kredytowego Banku;
 - 7) bierze udział w pracach Komitetu ALCO;
 - 8) bierze udział w pracach Komitetu Kredytowego.
9. Wydział Windykacji, który podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ekonomicznych:
 - 1) tworzy i aktualizuje regulacje wewnętrzne normujące proces windykacji, przejmowania aktywów za długi oraz odpisywania i umarzania oraz przenoszenia do ewidencji pozabilansowej wierzytelności,
 - 2) sporządza miesięczną i kwartalną informację dotyczącą kredytów przeterminowanych, zagrożonych i pod obserwacją oraz dokonuje ich przeglądu i analizy,
 - 3) prowadzi rejestry: Bankowych Tytułów Egzekucyjnych, zawieszonych postępowań egzekucyjnych, spraw zakończonych, spraw sądowych,
 - 4) sporządza półroczną analizę należności odzyskiwanych w wyniku działań windykacyjnych,
 - 5) współpracuje z Wydziałem Monitoringu i Restrukturyzacji w zakresie wczesnej identyfikacji ekspozycji kredytowych, których jakość się pogarsza,
 - 6) współpracuje z Oddziałami w zakresie odzyskiwania należności,
 - 7) dokonuje oceny stopnia zabezpieczenia zwrotności ekspozycji kredytowych w odniesieniu do których prowadzone jest postępowanie egzekucyjne,
 - 8) przygotowuje propozycje działań windykacyjnych,
 - 9) przygotowuje projekty uгод, porozumień oraz propozycji warunków spłaty wierzytelności Banku,
 - 10) przygotowuje dokumentację niezbędną do podjęcia decyzji przez Zarząd Banku w zakresie windykacji należności,
 - 11) podejmuje czynności w celu uzyskania tytułów wykonawczych,
 - 12) podejmuje czynności przymusowej windykacji oraz współpracuje z organami egzekucyjnymi,
 - 13) współdziała z likwidatorem lub syndykiem masy upadłościowej w przypadku podmiotów, które podlegają likwidacji bądź zgłoszone są do upadłości,
 - 14) przejmuje aktywa za długi oraz organizuje ich sprzedaż,
 - 15) prowadzi sprawy związane ze sprzedażą wierzytelności Banku,
 - 16) przygotowuje niezbędne dokumenty związane z odpisywaniem, umarzaniem oraz przenoszeniem do ewidencji pozabilansowej wierzytelności Banku,
 - 17) monitoruje wierzytelności odpisane jako nieściągalne oraz wierzytelności przeniesione do ewidencji pozabilansowej w zakresie możliwości ich odzyskania i okresu przedawnienia,
 - 18) prowadzi monitoring kredytowy klientów, w stosunku do których prowadzone jest postępowanie egzekucyjne,
 - 19) bierze udział w pracach Komitetu ALCO,
 - 20) bierze udział w pracach Komitetu Kredytowego,
 - 21) wprowadza i pozyskuje dane z systemu AMRON.
10. Wydział Monitoringu i Restrukturyzacji, który podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka:
 - 1) tworzy i aktualizuje regulacje wewnętrzne normujące proces monitorowania ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw celowych,

- 2) uczestniczy w tworzeniu i aktualizowaniu regulacji wewnętrznych normujących proces restrukturyzacji zadłużenia,
 - 3) weryfikuje zasadność procesu restrukturyzacji zadłużenia, ugody bądź porozumienia co do spłaty,
 - 4) weryfikuje ocenę zdolności kredytowej oraz adekwatności zabezpieczeń restrukturyzowanych wierzytelności,
 - 5) koordynuje proces przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych,
 - 6) wydaje opinię w przedmiocie klasyfikowania ekspozycji do odpowiednich kategorii ryzyka,
 - 7) sporządza umowy o przejęcie długu,
 - 8) bierze udział w pracach Komitetu ALCO,
 - 9) bierze udział w pracach Komitetu Kredytowego.
11. Oddziały Banku, będące Komórką zarządzającą, które podlegają Wiceprezesowi Zarządu ds. Handlu, odpowiadają w szczególności za:
- 1) pozyskiwanie klientów (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
 - 2) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
 - 3) weryfikację danych o klientach (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
 - 4) poprawność dokonanej analizy zdolności kredytowej oraz oceny zabezpieczeń i wydanie odpowiedniej propozycji decyzji kredytowej;
 - 5) podejmowanie decyzji kredytowych zgodnie z kompetencjami;
 - 6) przygotowanie umów kredytowych;
 - 7) uruchamianie kredytów;
 - 8) propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych lub decyzję dotyczącą klasyfikacji ekspozycji kredytowych w ramach posiadanych kompetencji;
 - 9) zgłaszanie propozycji w zakresie restrukturyzacji zadłużenia,
 - 10) administrowanie ekspozycjami kredytowymi;
 - 11) badanie terminowości spłaty kredytu oraz ocenę sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy;
 - 12) bieżący kontakt z klientem.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka kredytowego, w tym ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmuje:

- 1) analizę ilościową z uwzględnieniem:
 - a) poziomu, dynamiki oraz struktury podmiotowo - produktowej portfela kredytowego,
 - b) poziomu, dynamiki oraz struktury produktowej portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - c) poziomu, dynamiki i struktury zobowiązań pozabilansowych ogółem,
 - d) poziomu, dynamiki i struktury ekspozycji kredytowych zagrożonych, zastosowanych pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw oraz wysokości utworzonych rezerw ogółem i w podziale na jednostki organizacyjne,
 - e) poziomu i struktury detalicznych ekspozycji kredytowych zagrożonych oraz poziomu utworzonych rezerw celowych,
 - f) poziom oraz dynamika ekspozycji kredytowych udzielonych osobom, o których mowa w art. 79a Ustawy Prawo bankowe,
- 2) analizę wskaźnikową obejmującą wskaźniki udziału:
 - a) ekspozycji kredytowych zagrożonych w ekspozycjach kredytowych ogółem,
 - b) rezerw w ekspozycjach kredytowych zagrożonych ogółem,
 - c) rezerw w wyniku na działalności bankowej oraz w wyniku finansowym brutto,
 - d) detalicznych ekspozycji kredytowych w ekspozycjach kredytowych ogółem,
 - e) detalicznych ekspozycji kredytowych zagrożonych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem,
 - f) ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w ekspozycjach kredytowych ogółem,

- g) ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zagrożonych w ekspozycjach kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) portfela kredytów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone.
- 3) analizę jakościową portfela kredytowego, w tym detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 4) oraz:
- a) stopień wykorzystania przyjętych limitów, w tym limitów dla detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - b) wyniki testów warunków skrajnych (również dla detalicznych ekspozycji kredytowych),
 - c) analizę wniosków kredytowych detalicznych ekspozycji kredytowych zaakceptowanych i odrzuconych, powody odrzucenia,
 - d) skalę odstępstw od przyjętych standardów kredytowania oraz jakość ekspozycji kredytowych, w których dokonano odstępstw skutkujących podejmowaniem podwyższonego ryzyka kredytowego w portfelu kredytowym ogółem (kwartalnie),
 - e) wykaz ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych (kwartalnie),
 - f) wykaz ekspozycji kredytowych przekazanych do windykacji (kwartalnie),
 - g) wykaz ekspozycji kredytowych, w których zakończono proces windykacji (kwartalnie),
 - h) porównanie wskaźnika kredytów zagrożonych ustalonego w Strategii zarządzania ryzykiem ze wskaźnikiem kredytów zagrożonych obliczonym dla ekspozycji w przypadku których zastosowano oświadczenie o dochodach (kwartalnie),
 - i) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń (półrocznie).

Raporty z zakresu ryzyka kredytowego pozwalają Bankowi na:

- 1) ocenę wielkości i profilu ryzyka kredytowego;
- 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka kredytowego;
- 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka;
- 6) kontrolę występujących w Banku skali odstępstw od przyjętych standardów kredytowania oraz jakości kredytów, których odstępstwa dotyczyły.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka EKZH zawiera m.in. dane na temat:

- 1) skali zaangażowania Banku w EKZH;
- 2) struktury portfela EKZH;
- 3) stopnia przestrzegania przyjętych limitów oraz przyczyn ich ewentualnego przekroczenia;
- 4) struktury jakościowej portfela EKZH oraz poziomu utworzonych rezerw celowych;
- 5) stopnia pokrycia EKZH zabezpieczeniami;
- 6) wyników i wniosków testów warunków skrajnych;
- 7) oceny ryzyka związanego z finansowaniem długoterminowych aktywów.

Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branżę, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 150% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Proces zarządzania ryzykiem koncentracji odbywa się na wielu szczeblach struktury organizacyjnej Banku; na działania te składają się:

- 1) ustalenie i kontrola profilu ryzyka koncentracji;
- 2) kontrola poziomu wykorzystania limitów na ryzyko koncentracji na etapie analizy wniosku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Badanie ryzyka koncentracji obejmuje:

- 1) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na branże i rodzaj zabezpieczenia,
- 2) analizę poziomu i wykorzystania wszystkich limitów,
- 3) zestawienie dużych zaangażowań oraz odniesienie ich do uznanego kapitału Banku,
- 4) udział znaczących, indywidualnie istotnych i dużych zaangażowań w portfelu kredytowym ogółem,
- 5) udział zaangażowań zagrożonych znaczących, indywidualnie istotnych i dużych w portfelu zaangażowań znaczących, indywidualnie istotnych i dużych,
- 6) informację o 10 największych podmiotach zakwalifikowanych do znaczących zaangażowań obejmujących poziom ekspozycji kredytowych w grupie podmiotów gospodarczych (dla ekspozycji obliczonych wg wartości nominalnej kapitału + zobowiązania pozabilansowe),
- 7) informację o 3 największych podmiotach zakwalifikowanych do znaczących zaangażowań obejmujących poziom ekspozycji kredytowych w grupie podmiotów samorządowych (dla ekspozycji obliczonych wg wartości nominalnej kapitału + zobowiązania pozabilansowe),
- 8) informację o 10 największych podmiotach zagrożonych (dla ekspozycji obliczonych wg wartości nominalnej kapitału),
- 9) testy warunków skrajnych.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni;
- 2) realizowanie strategii finansowania;
- 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnik LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnik NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
- 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwałe przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym pokrycie aktywami zobowiązań w okresie do 1 roku oraz posiadanie wystarczającej wielkości pasywów do sfinansowania aktywów w okresie powyżej 1 roku;

- 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie minimum 1;
- 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczenie udziału środków dużych deponentów;
- 10) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- 11) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskania i utrzymywania depozytów;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Proces zarządzania ryzykiem płynności:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku „Strategii zarządzania ryzykiem w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”; w tym apetyt i tolerancję na ryzyko;
 - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
 - 4) zatwierdza, ujęte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.
2. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności, w tym limity ograniczające ryzyko;
 - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą, wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – Komitet ALCO, który:
 - 1) opiniuje zasady zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) opiniuje poziom limitów;
 - 3) identyfikuje i zgłasza potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 4) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
 - 5) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.
4. Wydział Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorowania ryzyka, która podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem zasad zarządzania ryzykiem płynności niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym

- weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
 - 2) zapewnieniem zgodności zasad, o których mowa w pkt. 1 ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
 - 7) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR;
 - 8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 9) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 10) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
5. Komórka zarządzania „wolnymi środkami”, która podlega Wiceprezesowi ds. Ekonomicznych, w tym:
- 1) Główny Księgowy wykonuje zadania związane z:
 - a) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków;
 - b) oceną przestrzegania wyznaczonych limitów gotówki w kasach i skarbcach Banku.
 - 2) Zespół Rozliczeń wykonuje zadania związane z:
 - a) sporządzaniem rzeczywistych i planowanych przepływów środków pieniężnych;
 - b) sporządzaniem sprawozdania w zakresie przekroczeń limitów pogotowia kasowego;
 - c) oceną poziomu lokat overnight zakładanych automatycznie.
6. Wydział Handlu wykonuje zadania związane z:
- 1) sporządzaniem „Planu pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania”;
 - 2) sporządzaniem analizy stopnia realizacji „Planu pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania”;
 - 3) ustalaniem (szacowaniem) poziomu planowanych do wypłaty transz kredytowych, oraz planowanych umów, które zostaną zawarte i uruchomione w nadchodzącym miesiącu.
7. Wydział Produktów Bankowych wykonuje zadania związane z:
- 1) sporządzeniem wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
8. Oddziały Banku wykonują zadania związane z:
- 1) przekazywaniem do Zespołu Rozliczeń informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych;
 - 2) kontrolą i utrzymywaniem limitów kasowych.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania;
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 6) analizy wskaźników płynności;
- 7) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 8) wyników testów warunków skrajnych;
- 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzegania;
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) maksymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji aktywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 0,20% sumy bilansowej oraz ograniczanie kwoty pozycji pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 0,10% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
 - b) oferowanie klientom nowych produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą w podanym zakresie:

1. Rada Nadzorcza - która:
 - a) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku;
 - b) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
 - c) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.
2. Zarząd Banku:
 - a) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - b) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - c) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - d) odpowiada za utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą,
 - e) podejmuje decyzje w zakresie ustalania oprocentowania oferowanych produktów bankowych.
3. Komitet ALCO:
 - a) opiniuje zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - b) opiniuje poziom limitów,
 - c) identyfikuje potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku,
 - d) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka stopy procentowej Banku,
 - e) ocenia poziom ryzyka stopy procentowej Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi,
 - f) składa propozycję zmian poziomu stóp procentowych Banku lub rodzaju stóp referencyjnych.

4. Wydział Ryzyk Bankowych, będący komórką monitorującą ryzyko stopy procentowej, która podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka, wykonuje zadania związane z:
 - a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów,
 - b) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów,
 - d) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych,
 - e) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej,
 - f) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
 - g) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej,
 - h) sporządzaniem raportów dla Komitetu ALCO, Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej.
5. Główny Księgowy będący komórką zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która podlega Wiceprezesowi ds. Ekonomicznych, wykonujący zadania związane z kształtowaniem poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowania nadwyżek środków Banku.

Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana co miesiąc przez komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) strukturę bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej,
- 2) stopień niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na ryzyko stopy procentowej w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 3) poziom ryzyka przeszacowania,
- 4) poziom ryzyka bazowego,
- 5) analizę wskaźnikową,
- 6) powiązanie z innymi rodzajami ryzyka,
- 7) wyniki testów warunków skrajnych,
- 8) stopień realizacji i przestrzegania limitów.

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem walutowym w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem walutowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
 - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem walutowym na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.
2. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem walutowym;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem walutowym;
 - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem walutowym;
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka walutowego na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO), który:
 - 1) opiniuje zasady zarządzania ryzykiem walutowym;
 - 2) opiniuje poziom limitów;
 - 3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem walutowym Banku;
 - 4) wydaje rekomendację dla komórki zarządzania „wolnymi środkami” mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka walutowego Banku;
 - 5) ocenia poziom ryzyka walutowego Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka.
4. Główny Księgowy w zakresie – będący komórką zarządzającą ryzykiem walutowym, która podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ekonomicznych, wykonujący zadania związane z:
 - 1) zarządzanie ryzykiem walutowym,
 - 2) zarządzanie rachunkami walutowymi Nostro Banku w Banku Zrzeszającym,
 - 3) obsługę transakcji walutowych,
 - 4) przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego,
 - 5) lokowania nadwyżek środków walutowych,
 - 6) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku,
 - 7) utrzymywanie pozycji walutowej na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami,
 - 8) ustalanie kursów walut dla rozliczeń gotówkowych,
 - 9) ustalanie kursów negocjowanych,
 - 10) przestrzegania limitów związanych z kupnem lub sprzedażą walut obcych zawartych przez upoważnionych pracowników.
5. Zespół Rozliczeń odpowiada za ewidencjonowanie i rozliczanie transakcji walutowych oraz archiwizowanie tabel kursowych.
6. Wydział Ryzyk Bankowych, będący komórką monitorującą ryzyko walutowe, która podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem zasad zarządzania ryzykiem walutowym oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka walutowego oraz poziomu limitów,
 - 2) zapewnieniem zgodności procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem,
 - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów,
 - 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowanie poziomu ryzyka, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka walutowego,
 - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
 - 7) wyliczaniem bieżącej pozycji walutowej Banku,
 - 8) monitorowanie i prognozowaniem pozycji walutowej Banku,
 - 9) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe,
 - 10) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu kursów walutowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków,

11) sporządzaniem raportów dla Komitetu ALCO, Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
- 2) racjonalizacja kosztów,
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich,
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym adekwatnego do profilu ryzyka Banku,
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko),
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje,
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego,
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym:

Rada Nadzorcza i Zarząd odpowiadają za stworzenie kultury organizacyjnej, w której nacisk kładzie się na efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym, przestrzeganie procedur oraz stosowanie ustalonych reguł postępowania pracowników Banku.

Rada Nadzorcza:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny realizacji założeń Strategii oraz Zasad, co najmniej raz w roku, a w razie potrzeby nakazuje Zarządowi dokonanie rewizji tych regulacji;
- 2) zapewnia, że Zarząd posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji Strategii, w tym również weryfikuje kompetencje Zarządu w tym zakresie;
- 3) jest świadoma profilu ryzyka operacyjnego występującego w Banku, ponieważ regularnie zapoznaje się z syntetyczną informacją, którą otrzymuje od Zarządu,
- 4) zaznajamia się z wykazem procesów zaklasyfikowanych jako procesy kluczowe z punktu widzenia realizacji strategii biznesowej i zarządzania ryzykiem,
- 5) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego weryfikuje wprowadzone rozwiązania organizacyjne i proceduralne mające na celu ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych, na podstawie otrzymywanych informacji,
- 6) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego nadzoruje funkcjonowanie obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w szczególności zapoznaje się z wynikami testów, przeprowadzonych w obszarze zarządzania ciągłością działania, które uwzględniają informacje o terminowości i skuteczności podejmowanych działań naprawczych.

Zarząd:

- 1) odpowiada za opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 2) odpowiada za opracowanie i wdrożenie pisemnych regulacji – Strategii i zasad oraz ich regularne przeglądy;

- 3) odpowiada za właściwe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w związku z czym ocenia czy system ten jest adekwatny do profilu ryzyka operacyjnego na bazie otrzymywanych informacji;
- 4) odpowiada za realizację procesu kontroli ryzyka operacyjnego nadzorując zakres i częstotliwość kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia jej adekwatności do profilu ryzyka operacyjnego Banku;
- 5) zapewnia odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne oraz zasoby odpowiadające bieżącym i przyszłym wymaganiom Banku, w tym właściwą współpracę pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za obszar technologii informacyjnej, strategię działania Banku, bezpieczeństwo, ciągłość działania, zarządzanie ryzykiem operacyjnym, zarządzanie procesami, zarządzanie projektami oraz kontrole wewnętrzne;
- 6) zapewnia rozwiązania organizacyjne i procesy, które pozwalają na ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych;
- 7) zapewnia poprawność i efektywność zarządzania w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, otrzymuje również stosowne raporty z tych obszarów;
- 8) okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank;
- 9) odbywa regularne szkolenia z zakresu ryzyk istotnych zidentyfikowanych w Banku;
- 10) zaznajamia się z okresową informacją w zakresie ryzyka operacyjnego, zgodnie z wdrożonym w Banku SIZ.

Zarząd, w celu zapewnienia sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym i należytego nadzoru nad tym ryzykiem powołał Wydział Ryzyk Bankowych, tzw. WRB.

Wydział Ryzyk Bankowych odpowiedzialny jest za monitorowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu tego ryzyka.

Wydział Ryzyk Bankowych odpowiada za:

- 1) opracowanie i wdrożenie wewnętrznych metod oceny ryzyka operacyjnego;
- 2) weryfikowanie poprawności zgłaszanych nieprawidłowości i samooceny;
- 3) monitorowanie ryzyka operacyjnego występującego w Banku;
- 4) gromadzenie i przechowywanie danych z zakresu ryzyka operacyjnego;
- 5) całościowe raportowanie informacji o ryzyku operacyjnym;
- 6) wsparcie merytoryczne dla pracowników Banku w obszarze ryzyka operacyjnego;
- 7) określenie w miarę potrzeb jednolitego wzoru arkusza służącego do dokonania samooceny ryzyka operacyjnego.

Ponadto Wydział Ryzyk Bankowych w ramach swoich obowiązków:

- 1) czuwa nad aktualizacją regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku;
- 2) monitoruje przepisy zewnętrzne związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym.

Pracownicy wszystkich Komórek organizacyjnych Banku zobowiązani są do zapoznania się z zasadami zarządzania ryzykiem operacyjnym i przestrzegania zapisów w nich zawartych, w tym również do zarządzania ryzykiem operacyjnym w swoim obszarze, m.in. poprzez:

- 1) identyfikowanie (rozpoznawanie ryzyka w trakcie realizacji codziennych czynności na poziomie realizowanych zadań) ryzyk w swoim otoczeniu;
- 2) reagowanie na występujące nieprawidłowości, w tym podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne w ramach posiadanych kompetencji/uprawnień;
- 3) zgłaszanie występujących nieprawidłowości Menadżerowi ryzyka oraz przełożonemu.

Podejście i świadomość pracownika do ryzyka operacyjnego jest bardzo ważne dla Banku, ponieważ jest to rodzaj ryzyka, na który instytucja narażona jest nieustannie.

Bank dba o odpowiedni poziom wiedzy swoich pracowników z zakresu ryzyka operacyjnego poprzez regularne organizowanie szkoleń.

W Banku działa Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – Komitet ALCO. Komitet ALCO pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Komitet dokonuje weryfikacji wyników samooceny ryzyka operacyjnego, zwłaszcza oceny poziomu ryzyka, dokonanej przez jednostki organizacyjne Banku.

Komitet ALCO otrzymuje na bieżąco raport zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Szczegółowy skład i kompetencje Komitetu ALCO określa Zarząd.

W związku z tym, że oceny ryzyka operacyjnego opierają się w znacznej mierze na ocenie eksperckiej pracowników Banku, w celu zapewnienia maksymalnego poziomu obiektywizmu, podlegają one weryfikacji przez Wydział Ryzyk Bankowych i Komitet ALCO.

Wydział Ryzyk Bankowych i Komitet ALCO mają prawo do obniżania lub podwyższania przyznanych przez poszczególne jednostki/komórki organizacyjne Banku ocen ryzyka operacyjnego, tzn. ocen prawdopodobieństwa lub ocen skutków ekonomicznych oraz do weryfikacji innych elementów tej oceny.

Na bazie zatwierdzonych ocen ryzyka operacyjnego dokonanych przez poszczególne jednostki/komórki organizacyjne Banku, zweryfikowanych przez Wydział Ryzyk Bankowych i Komitet ALCO, Wydział Ryzyk Bankowych dokonuje hierarchizacji ryzyk za pomocą tzw. mapy ryzyka.

Rolę Właściciela ryzyka w Banku pełnią Dyrektorzy Oddziałów lub nadzorujący Prezes/Wiceprezes Zarządu (dla Stanowisk jednoosobowych bezpośrednio im podległych)/Główny Księgowy/Naczelnicy/Kierownicy poszczególnych komórek Centrali.

Każdy Właściciel ryzyka zobowiązany jest do wskazania swojego Zastępcy, który wypełnia jego obowiązki, w tym obowiązki z zakresu ryzyka operacyjnego w trakcie jego nieobecności.

Właściciel ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległym sobie obszarze, w zakresie wszystkich wykonywanych przez jednostkę/komórkę organizacyjną czynności, w szczególności:

- 1) nadzoruje i koordynuje pracę podległych pracowników, w tym wyznaczonych przez siebie Menadżerów Ryzyka;
- 2) odpowiada za zastosowanie metod ograniczania ryzyka operacyjnego w swoim obszarze;
- 3) odpowiada za prawidłowy przebieg informacji, w szczególności w zakresie ryzyka operacyjnego, w ramach podległej sobie jednostki/komórki organizacyjnej,
- 4) odpowiada za poprawność i terminowość przekazywanych do WRB:
 - a) informacji związanych z występującymi nieprawidłowościami,
 - b) wyników przeprowadzonych samoocen ryzyka operacyjnego,
 - c) danych do KRI/KPI,
 - d) innych źródeł danych.

Rolę Menadżera ryzyka w Banku pełnią pracownicy poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych wyznaczeni każdorazowo przez Właścicieli ryzyka.

Każda jednostka/komórka organizacyjna Banku posiada przynajmniej jednego Menadżera ryzyka, którego obowiązki w przypadku nieobecności przejmują osoba zastępująca.

Menadżer ryzyka pełni rolę pomocniczą względem Właściciela ryzyka i odpowiada w szczególności za terminowe i poprawne:

- 1) zgłaszanie w programie Novum Bank Enterprise NOE (w terminie 5 dni roboczych, ale nie później niż do końca miesiąca, po wystąpieniu zdarzenia lub powzięcia o nim wiadomości) występujących nieprawidłowości;
- 2) przeprowadzanie samoocen ryzyka operacyjnego;
- 3) terminowe przekazywanie danych do KRI/KPI.

Rolę Właściciela procesu w Banku pełnią osoby wskazane przez WRB podczas scalania procesów (zidentyfikowanych w samoocenie), zweryfikowane przez Komitet ALCO i zatwierdzone przez Zarząd.

Właściciel procesu z komórki organizacyjnej odpowiada w szczególności za:

- 1) nadzór nad dokonywaniem okresowych przeglądów, przynajmniej raz w roku, w zakresie zgodności przebiegu procesu z regulacjami wewnętrznymi, które go opisują;
- 2) przestrzeganie regulacji wewnętrznych z obszaru podległego mu procesowi;
- 3) dokonywanie modyfikacji regulacji wewnętrznych opisujących realizację procesu w zakresie wprowadzanych w nim zmian;
- 4) dokonuje analizy wpływu na biznes (BIA);
- 5) współudział w sporządzeniu planu utrzymania ciągłości działania w przypadku realizowania procesu krytycznego.

Właściciel procesu z jednostki organizacyjnej odpowiada w szczególności za:

- 1) przestrzeganie regulacji wewnętrznych z obszaru podległego mu procesowi;
- 2) dokonuje analizy wpływu na biznes (BIA);
- 3) współudział w sporządzeniu planu utrzymania ciągłości działania w przypadku realizowania procesu krytycznego.

Informacje raportowane z zakresu ryzyka operacyjnego w ramach SIZ, zawierają w szczególności:

- 1) informacje na temat wykorzystania założonych tolerancji/apetytu na ryzyko operacyjne danego rodzaju;
- 2) szczegółową charakterystykę ostatnich znaczących wewnętrznych zdarzeń ze stratą i strat z nimi związanych;
- 3) informacje, dotyczące istotnych zdarzeń zewnętrznych oraz prawdopodobieństwa zajścia takich zdarzeń w Banku i ich potencjalnego wpływu na Bank;
- 4) informacje pochodzące z innych wykorzystywanych w Banku narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W raportach, dotyczących ryzyka operacyjnego uwzględnione są m.in. dane o:

- 1) zdarzeniach bez strat i zdarzeniach ze stratą, w tym podjętych działaniach korygujących te nieprawidłowości, które mają na celu uniknięcie ewentualnych strat związanych z ich pojawieniem się w przyszłości;
- 2) zdarzeniach potencjalnych, które pozwalają na podjęcie działań zapobiegających ich występowaniu w przyszłości.

Ryzyko kapitałowe

Bank zobowiązany jest do utrzymywania:

- 1) kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
- 2) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - a) kapitał regulacyjny,
 - b) kapitał wewnętrzny;
- 3) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej minimum regulacyjnego:
 - a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 4,5%;
 - b) współczynnik kapitału Tier I – 6%;
 - c) łączny współczynnik kapitałowy – 8%.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14,5%;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,5%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10,0%;

- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 89%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 9%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 80% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietów udziałów do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania kapitałowego w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla współczynników kapitałowych Banku;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- 13) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

Organizacja procesu zarządzania i planowania kapitałowego

Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza procedury wewnętrzne Banku dotyczące procesu zarządzania i planowania kapitałowego, w tym szacowania kapitału wewnętrznego;
- 2) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania decyzji ze strategią zarządzania i planowania kapitałowego;
- 3) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie zarządzania kapitałowego są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- 2) wprowadza podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym;
- 3) przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresową informację na temat wielkości funduszy własnych oraz wielkości wymogów kapitałowych przypadających na istotne rodzaje ryzyka;
- 4) podejmuje czynności mające na celu zapewnienie odpowiedniej wielkości funduszy własnych do skali działania Banku i ponoszonego ryzyka.

Komitet ALCO:

- 1) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- 2) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- 3) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- 4) opiniuje zmiany do Strategii zarządzania i planowania kapitałowego, Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko oraz Zasad szacowania kapitału wewnętrznego;

Wydział Ryzyk Bankowych:

- 1) opracowuje sprawozdania z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
- 2) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie szacowania kapitału wewnętrznego oraz Strategii zarządzania i planowania kapitałowego;

Zespół Analiz i Sprawozdawczości:

- 1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- 2) opracowuje sprawozdania z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- 3) opracowuje sprawozdania z zakresu dźwigni finansowej;
- 4) opracowuje sprawozdania z zakresu MREL;
- 5) monitoruje poziom adekwatności kapitałowej;

- 6) wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- 7) ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- 8) opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- 9) opracowuje aktualizacje Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka kapitałowego dostarcza informacji na temat:

- 1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
- 2) poziomu uznanego kapitału;
- 3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
- 4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) realizacji przyjętych limitów alokacji;
- 7) realizacji planu kapitałowego,
- 8) poziomu wskaźnika dźwigni finansowej.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza, która:
 - a) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - b) zatwierdza Politykę zgodności i nadzoruje jej przestrzeganie,
 - c) zatwierdza Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności,
 - d) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki do spraw zgodności, informacje od Zarządu oraz rekomendacje Komitetu Audytu,
 - e) informuje jednostkę zarządzającą systemem ochrony o wynikach oceny, o której mowa w pkt. d).
- 2) Komitet Audytu, który:
 - a) ocenia przynajmniej raz w roku system kontroli wewnętrznej,
 - b) ocenia proces zarządzania ryzykiem dla zapewnienia właściwego prowadzenia działalności bankowej.

- 3) Zarząd, który:
 - a) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i efektywnie działającej komórki do spraw zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem,
 - b) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania Polityki zgodności,
 - c) wprowadza (zatwierdza wraz z Radą Nadzorczą) Regulamin opracowany przez kierującego komórką do spraw zgodności oraz odpowiada za wdrożenie planów działania komórki do spraw zgodności,
 - d) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
 - e) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 4) Komórka do spraw zgodności, do której obowiązków należy:
 - a) monitorowanie bieżące pionowe incydentów naruszenia norm zgodności ewidencjonowanych w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego,
 - b) monitorowanie bieżące pionowe rejestru skarg i reklamacji,
 - c) współpraca z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności,
 - d) współpraca z kancelarią prawną,
 - e) współpraca ze Spółdzielnią,
 - f) współpraca z Bankiem Zrzeszającym oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie wynikającym z konieczności zapewnienia zgodności,
 - g) raportowanie na temat poziomu ryzyka braku zgodności do Zarządu, Komitetu Audytu oraz Rady Nadzorczej,
 - h) monitorowanie realizacji zaleceń organów nadzorczych,
 - i) wyznaczenie profilu ryzyka oraz identyfikacja czynników ryzyka braku zgodności,
 - j) monitorowanie przestrzegania „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych (...)”,
 - k) szkolenie pracowników w zakresie ryzyka braku zgodności,
 - l) koordynowanie procesu przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń naruszeń, w tym anonimowych zgłoszeń naruszeń,
 - m) monitorowanie bieżące pionowe (w ramach II linii obrony) i identyfikowanie przypadków nie przestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania, a także rekomendowanie działań naprawczych służących ograniczaniu/ eliminowaniu występowania tego typu przypadków w przyszłości oraz ich skutków,
 - n) budowanie wśród pracowników Banku wysokiego poziomu świadomości oraz utrwalanie zachowań etycznych,
 - o) prowadzenie szkoleń wewnętrznych dla pracowników z zakresu przeciwdziałania nadużyciom, w tym kanałów zgłoszeń naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów etycznych,
 - p) działania mające na celu ograniczanie m.in. ryzyka braku zgodności poprzez identyfikowanie i eliminowanie obszarów narażonych na ryzyko nadużyć.
- 5) Kadra kierownicza, która pełni funkcję odpowiedzialną za zaznajamianie podległych pracowników z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, tworzenie odpowiedniej kultury organizacyjnej (w tym odpowiedniej kultury zarządzania ryzykami) i zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym:
 - a) nadzór nad przestrzeganiem niniejszej Polityki,
 - b) weryfikację bieżącą stosowaną przed rozpoczęciem lub w trakcie czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku (niezależne, poziome monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach I linii obrony),
 - c) kształtowanie świadomości obowiązku przestrzegania panujących norm,
 - d) promowanie i zachęcanie do przyjmowania postaw etycznych,

- e) bieżące śledzenie zmian w przepisach prawa i regulacjach wewnętrznych,
 - f) przygotowywanie projektów procedur wewnętrznych z podległego zakresu i utrzymywanie ich w zgodności z przepisami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz dostosowanie podległych regulacji wewnętrznych do zmian w prawie,
 - g) współpracę w koniecznym zakresie z Bankiem Zrzeszającym i kancelarią prawną, z którą współpracuje Bank.
- 6) wszyscy pracownicy Banku, którzy zobowiązani są do:
- a) znajomości przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania w zakresie, który dotyczy realizowanych przez nich obowiązków;
 - b) bezwzględnego przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
 - c) informowania komórki do spraw zgodności o przypadkach naruszeń compliance;
 - d) zgłaszania do komórki do spraw zgodności własnych pomysłów dotyczących możliwości ograniczania naruszeń compliance;
 - e) dbałości o dobre imię Banku i godne jego reprezentowanie;
 - f) lojalności wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
 - g) wykorzystywania posiadanej wiedzy i kwalifikacji w interesie Banku i jego klientów;
 - h) niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nimi a Bankiem, w szczególności nie powinni podejmować działań konkurencyjnych wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
 - i) nienadużywania zajmowanego w Banku stanowiska do osiągnięcia nienależnych osobistych korzyści;
 - j) okazywania szacunku wobec pracowników podległych, w tym w szczególności niestosowania jakichkolwiek form mobbingu lub dyskryminacji.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje identyfikację ryzyka braku zgodności, ocenę ryzyka poprzez pomiar lub szacowanie, projektowanie i wprowadzanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, okresowe raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności.

Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają:

- 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o profilu ryzyka;
- 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie;
- 4) rodzaj i wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:

- 1) w ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem:
 - a) pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
 - b) podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu.
- 2) w ramach identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu:
 - a) ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia;
 - b) wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej.
- 3) w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
 - a) badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,

- b) ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
- c) wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka,
- d) badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe;
- e) ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
- 4) w ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank stosuje:
 - a) standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych,
 - b) jednostkowe limity zaangażowań ograniczające wysokość kredytu,
 - c) odpowiedni podział kompetencji w procesach identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego oraz podejmowaniu decyzji kredytowych.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

- 1) opracowanie polityki kredytowej Banku, w tym określenie docelowych grup klientów i oferowanych produktów;
- 2) ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
- 3) zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;
- 4) wprowadzenie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
- 5) identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
 - a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych podportfelach kredytowych),
 - c) ocenę wielkości salda rezerw celowych i aktualizacji w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego brutto Banku,
 - d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
 - f) monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
 - g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - h) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
 - i) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych portfela kredytowego,
 - j) oceną skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko;
- 6) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
- 7) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych;
- 8) ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
- 9) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
 - zarządzania ryzykiem koncentracji,
 - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
 - b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
 - c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

W przypadku gdy poziom ryzyka kredytowego okazuje się nieakceptowalny bank podejmuje działania zmierzające do ograniczenia tego poziomu.

Wartość oraz adekwatność przyjętych zabezpieczeń spłaty kredytów jest przez Bank oceniana na poziomie uzależnionym od: ich stopnia płynności, długoterminowej stabilności wartości, szacowanego czasu niezbędnego do realizacji uprawnień wynikających z zabezpieczenia.

Zgodnie z powyższymi kryteriami Bank uszeregował zabezpieczenia według następującej kolejności:

- 1) wpłata określonej kwoty w złotych lub walucie wymienialnej na rachunek Banku spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe;
- 2) gwarancja i poręczenie bankowe;
- 3) blokada środków na rachunku w Banku lub innych bankach;
- 4) hipoteka na nieruchomości;
- 5) zastaw rejestrowy;
- 6) poręczenie cywilne;
- 7) przelew wierzytelności z umów handlowych;
- 8) przewłaszczenie;
- 9) przelew wierzytelności z umów ubezpieczeniowych;
- 10) weksel;

Podstawowe zasady szacowania, weryfikacji i aktualizacji wartości przyjętych zabezpieczeń zostały określone w „Instrukcji szacowania, weryfikacji oraz aktualizacji wartości zabezpieczeń w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”.

Ograniczanie ryzyka poprzez system limitów.

- **Miary i limity ograniczające ryzyko kredytowe, DEK, EKZH i koncentracji.**

1) Ryzyko kredytowe

- a) limit determinujący strukturę kredytów ogółem

Rodzaj portfela kredytowego	Maksymalny udział w portfelu kredytowym	Wykonanie
Kredyty udzielone osobom fizycznym	45%	33,22%
Kredyty udzielone podmiotom gospodarczym	55%	38,42%
Kredyty udzielone jednostkom samorządu terytorialnego	40%	28,36%

- b) limity jednostkowe

Rodzaj ekspozycji kredytowej	Maksymalna kwota jednostkowa	Wykonanie
Kredyt na działalność gospodarczą	5% FW	6,01%
Kredyt konsumencki	0,15% FW	0,14%
Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipoteką mieszkaniową	0,3% FW	0,11%
Kredyt konsumencki zabezpieczony hipoteką komercyjną (zgodnie z Ustawą o kredycie konsumenckim)	255 550	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyt mieszkaniowy	0,8% FW	0,85%
Pożyczka hipoteczna	0,4% FW	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Gwarancja, poręczenie	1% FW	1,58%
Kredyt dla jednostki samorządu terytorialnego	10% FW	10,54%

- c) limity określające maksymalny okres kredytowania

Rodzaj ekspozycji kredytowej	Maksymalny okres kredytowania (w latach)	udzielone w grudniu 2018 r.
Kredyty udzielane klientom instytucjonalnym		
Kredyty obrotowe	3 lata	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty obrotowe „klęskowe”	4 lata	w m-cu 12.2019 nie udzielono

Kredyty inwestycyjne	15 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Gwarancje	3 lata 6 miesięcy	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty udzielane jednostkom samorządu terytorialnego		
Kredyty krótkoterminowe	3 lata	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty długoterminowe	25 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty udzielane klientom indywidualnym		
Kredyty hipoteczne, w tym:		
Kredyty mieszkaniowe	25 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Pożyczki hipoteczne	15 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty konsumpcyjne zabezpieczone hipoteką na nieruchomości mieszkalnej	5 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty konsumenckie, w tym:		
Kredyty konsumenckie zabezpieczone hipoteką na nieruchomości komercyjnej	10 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty gotówkowe	5 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono
Kredyty w rachunku płatniczym	5 lat	w m-cu 12.2019 nie udzielono

d) kredyty zalimitowane przez Zarząd Banku

Rodzaj ekspozycji kredytowej	Maksymalny udział w portfelu	Wykonanie
Kredyty z dopłatami ARiMR	20% portfela kredytowego	9,86%
Kredyt mieszkaniowe	30% portfela kredytowego	21,67%

e) limity wynikające z „Strategii zarządzania ryzykiem w RBS w Lututowie”

Nazwa wskaźnika	limit	Wykonanie
udział należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w ogólnej kwocie należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	8%	5,99%
udział rezerw celowych od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	min 60%	85,11%
ekspozycje kredytowe zagrożone/ ekspozycje kredytowe ogółem	8%	4,54%
detaliczne ekspozycje kredytowe/ ekspozycje kredytowe ogółem	15%	8,78%
detaliczne ekspozycje kredytowe zagrożone/ detaliczne ekspozycje kredytowe ogółem	4%	1,25%
ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie/ ekspozycje kredytowe ogółem	60%	45,54%
ekspozycje kredytowe zagrożone zabezpieczone hipotecznie/ ekspozycje kredytowe zabezpieczonych hipotecznie	9,0%	4,62%
portfel kredytów niefinansowych/ suma bilansowa powiększona o zobowiązania pozabilansowe udzielone	45,0%	34,15%

2) Ryzyko DEK

a) limity determinujące strukturę portfela DEK

Opis	Limit	Wykonanie
Kredyty gotówkowe	99%	87,38%
Kredyty na zakup pojazdów silnikowych	-	0,61%
Kredyty odnawialne i limity w ROR	5%	3,41%
Karty kredytowe	0,65%	0,26%
Kredyty mieszkaniowe niezabezpieczone hipotecznie	-	0,83%
Inne kredyty detaliczne	12%	7,51%

3) Ryzyko EKZH

Ekspozycja	Limit	Wykonanie
ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, których celem kredytowania nie jest nieruchomość	25% portfela EKZH	16,65%
ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, w których zabezpieczeniem jest nieruchomość komercyjna	75% portfela EKZH	59,86%
ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, w których nieruchomość stanowiąca zabezpieczenie nie jest własnością kredytobiorcy	4% portfela EKZH	2,50%
ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, dla których okres trwania umowy jest dłuższy niż 10 lat	85% portfela EKZH	71,79%

4) Ryzyko koncentracji

a) limity koncentracji podmiotowych

Ekspozycja	Limit	Wykonanie
w jeden podmiot lub grupę powiązanych klientów dla podmiotów sektora niefinansowego	10% uznanego kapitału	20,17%
w jeden podmiot lub grupę powiązanych klientów dla podmiotów sektora instytucji samorządowych	12% uznanego kapitału	22,38%
wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, podmiotów powiązanych z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko	15% kapitału podstawowego Tier I	5,84%

Zarząd Banku wyraził zgodę na przekroczenie limitu ekspozycji w jeden podmiot lub grupę powiązanych klientów dla podmiotów sektora niefinansowego oraz instytucji samorządowych przed podjęciem decyzji kredytowej.

b) limity zaangażowań

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
dużych ekspozycji	150% uznanego kapitału	125,00%
indywidualnie istotnych ekspozycji	280% uznanego kapitału	221,25%
znaczących ekspozycji	650% uznanego kapitału	565,72%

c) limity koncentracji w ten sam sektor gospodarczy

Nazwa branży	Limit	Wykonanie
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;	170% uznanego kapitału	140,65%
górnictwo i wydobywanie;	5% uznanego kapitału	0,35%
przetwórstwo przemysłowe;	90% uznanego kapitału	61,42%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;	5% uznanego kapitału	0,00%
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;	5% uznanego kapitału	1,14%
budownictwo	15% uznanego kapitału	4,75%
handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;	40% uznanego kapitału	24,22%
transport i gospodarka magazynowa;	15% uznanego kapitału	6,31%
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;	20% uznanego kapitału	9,32%
informacja i komunikacja;	5% uznanego kapitału	0,13%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa;	5% uznanego kapitału	2,44%
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;	5% uznanego kapitału	0,17%
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;	5% uznanego kapitału	2,89%
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;	5% uznanego kapitału	1,29%
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;	300% uznanego kapitału	197,23%
edukacja	7% uznanego kapitału	3,38%
opieka zdrowotna i pomoc społeczna;	10% uznanego kapitału	3,82%
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;	5% uznanego kapitału	2,20%
pozostała działalność usługowa;	5% uznanego kapitału	2,73%
gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;	5% uznanego kapitału	0,00%
organizacje i zespoły eksterytorialne;	5% uznanego kapitału	0,00%

d) limity koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia

Rodzaj zabezpieczenia	Limit	Wykonanie
weksel własny	300% uznanego kapitału	233,36%
poręczenie (cywilne i wekslowe)	60% uznanego kapitału	19,63%
zastaw rejestrowy	90% uznanego kapitału	45,88%
przewłaszczenie	17% uznanego kapitału	6,88%

blokada lokaty	5% uznanego kapitału	0,27%
cesja wierzytelności	20% uznanego kapitału	2,59%
gwarancja	5% uznanego kapitału	0,00%
wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymienialnej na rachunek Banku spełniająca warunki określone w art. 102 Ustawy Prawo bankowe (kaucja)	5% uznanego kapitału	0,01%
hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	150% uznanego kapitału	115,42%
hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej	350% uznanego kapitału	238,86%
ubezpieczenie kredytu lub kredytobiorcy	40% uznanego kapitału	28,11%
pozostałe zabezpieczenia	7% uznanego kapitału	4,45%

• **Miary i limity ograniczające ryzyko płynności**

- 1) LCR – limit wewnętrzny – 250%, wykonanie – 445,59%
- 2) NSFR – limit wewnętrzny – 111%, wykonanie – 154,49%
- 3) Nadzorcze miary płynności:

Nadzorcze miary płynności	Limit	Wykonanie
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	2,1000	2,4408
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych aktywów i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,7000	1,8878

4) limity luki niedopasowania

Luka	Limit	Wykonanie
Luka do 1 tygodnia	min 1,00	2,25
Luka do 1 miesiąca	min 1,00	3,39
Luka do 3 miesięcy	min 1,00	4,57
Luka do 6 miesięcy	min 1,00	5,65
Luka do 12 miesięcy	min 1,00	7,34
Luka powyżej 1 roku	max 1,00	0,43
Luka powyżej 2 lat	max 1,00	0,44
Luka powyżej 5 lat	max 1,00	0,43
Luka powyżej 10 lat	max 1,00	0,70
Luka powyżej 20 lat	max 1,00	0,49

5) limity globalny luki płynności

Luka	Limit	Wykonanie
Luka globalna	min 1,00	1,0799

6) limity dla dużych deponentów

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
suma dużych deponentów/baza depozytowa	8%	6,46%

7) limit zapasu gotówki

Zapasy gotówki w kasach – zgodnie z obowiązującymi decyzjami Zarządu.

8) limit minimalnego udziału depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
(depozyty + fundusze własne) / (kredyty + majątek trwały)	Min 200%	229,58%

9) limit zobowiązań pozabilansowych

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
limit zobowiązań pozabilansowych udzielonych	8%	4,46%

10) limit minimalnego poziomu depozytów stabilnych

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
limit minimalnego poziomu depozytów stabilnych	75%	87,19%

• Limity ograniczające ryzyko stopy procentowej

1) limit dla pozycji walutowych oprocentowanych

Wyszczególnienie	Waluta	Limit	Wykonanie
udział aktywów walutowych w portfelu bankowym (z wyłączeniem aktywów rzeczowych)	EURO	5%	3,2%
	USD		0,4%
	GBP		0,2%
udział pasywów walutowych w pasywach (z wyłączeniem kapitałów i wyniku)	EURO	5%	3,4%
	USD		0,4%
	GBP		0,2%

2) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p. b.) w odniesieniu do annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o rozliczone w czasie prowizje oraz saldo odpisów na odsetki od kredytów zagrożonych w danym roku z tytułu:

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
ryzyka przeszacowania	21%	17,7%
ryzyka bazowego	8%	7,4%
ryzyka przeszacowania i bazowego	16%	9,5%

- 3) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p. b.) w odniesieniu do funduszy własnych Banku z tytułu:

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
ryzyka przeszacowania	14%	11,8%
ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie	10%	5,9%

- 4) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku w odniesieniu do funduszy własnych Banku

Wyszczególnienie	Limit	Wykonanie
limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (zmiana +/- 200 p. b.)	7% funduszy własnych	3,7%
limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (testy od I do VI)	11% funduszy własnych	6,4%

• **Limity ograniczające ryzyko walutowe**

- 1) limit dla indywidualnej otwartej pozycji walutowej

Otwarta pozycja walutowa	limit	Wykonanie	
		maksymalna pozycja walutowa w miesiącu	pozycja walutowa na koniec miesiąca
dla USD	0,1%	0,0239%	0,0172%
dla EUR	0,3%	0,0407%	0,0109%
dla GBP	0,1%	0,0589%	0,0066%

- 2) limit dla całkowitej pozycji walutowej

Całkowita pozycja walutowa	limit	Wykonanie	
		maksymalna pozycja walutowa w miesiącu	pozycja walutowa na koniec miesiąca
całkowita pozycja walutowa	0,50%	0,0650%	0,0175%

• **Limity ograniczające ryzyko operacyjne**

- 1) limit alokacji funduszy własnych na ryzyko operacyjne ustalony został w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie w wysokości 9% funduszy własnych z podziałem na: kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne – 7%, dodatkowy wymóg kapitałowy (w ramach II Filaru) – 2%. Bank dokonuje wyznaczenia wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne metodą podstawowego wskaźnika. Wskaźnik stanowi średnią za okres 3 lat, wyników Banku obliczonych jako sumę pozycji rachunku zysków i strat. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne stanowi 15% wskaźnika.

Obowiązujący przez cały 2019 rok wskaźnik oraz wymóg kapitałowy wynosił odpowiednio:

Wskaźnik	22 209 735,55 zł
Wymóg kapitałowy	3 331 460,33 zł
Kwota wymogu w odniesieniu do funduszy własnych Banku (na dzień 31.12.2019 roku)	5,76%

- 2) limit wartości strat w teście warunków skrajnych – ustalony zgodnie z metodologią dotyczącą przeprowadzania testów warunków skrajnych. Bank sumuje straty rzeczywiste (po odzysku), straty potencjalne mogące wynikać ze zdarzenia, które zaistniało oraz straty potencjalne obliczone w oparciu o wyniki samooceny (uwzględnia się ryzyka, dla których skutki samooceny mają wartość 3, a prawdopodobieństwo wartość 3. Mnoży się liczbę zidentyfikowanych ryzyk przez górną wartość progową wynikającą z mapy ryzyka (ocena 3), określającą możliwe skutki ekonomiczne wystąpienia danego ryzyka). Kwotę powstałą porównujemy z regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne. Jeżeli różnica jest ujemna, to Bank uznaje regulacyjny wymóg kapitałowy za wystarczający, natomiast jeżeli różnica jest dodatnia, to nadwyżka stanowi dodatkowy wymóg kapitałowy.

Na dzień 31.12.2019 sytuacja przedstawia się następująco:

Straty rzeczywiste z ostatnich 12 m-cy (po odzysku)	-	1 tys. zł
Straty potencjalne, które mogą wynikać ze zdarzeń zaistniałych	-	2 689 tys. zł
Straty potencjalne obliczone w oparciu o wyniki samooceny	-	30 tys. zł
Suma strat	-	2 720 tys. zł
Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne	-	3 331 tys. zł

Różnica pomiędzy sumą strat wyznaczoną podczas sporządzania testów warunków skrajnych a regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne jest wartością ujemną. W związku z powyższym Bank nie musiałby tworzyć dodatkowego wymogu kapitałowego.

- 3) limit dla strat w poszczególnych kategoriach ryzyka operacyjnego w skali roku:

Straty w poszczególnych kategoriach ryzyka	limit	Wykonanie
Oszustwa wewnętrzne	0,00%	0,00%
Oszustwa zewnętrzne	0,70%	0,001%
Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0,01%	0,00%
Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0,01%	0,00%
Uszkodzenia aktywów	0,01%	0,001%
Zakłócenia działalności błędy systemów	0,02%	0,005%
Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie	0,02%	0,004%

• Limity ograniczające ryzyko kapitałowe

- 1) limity alokacji kapitałów

Rodzaj ryzyka	wewnętrzny wymóg kapitałowy	alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla Filaru II	limit dla Filaru I	wykorzystanie kapitału dostępnego	Limit dla Filaru II	wykorzystanie kapitału dostępnego
Ryzyko kredytowe	38 232	22 385	15 847	48%	38,73%	72%	66,15%
Ryzyko rynkowe	0	0	0	0%	0,00%	0%	0,00%
Ryzyko operacyjne	3 331	3 331	0	7%	5,76%	9%	5,76%
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0	X	0	X	X	1%	0%
Ryzyko stopy procentowej	2 828	X	2 828	X	X	6%	4,89%
Ryzyko płynności	0	X	0	X	X	1%	0%
Ryzyko kapitałowe	0	X	0	X	X	0%	0%
Kapitał regulacyjny	25 716			55%	44,50%	x	
Kapitał wewnętrzny	44 392			x		89%	76,81%

- **Apetyt na ryzyko wyrażony wskaźnikami ilościowymi określony w „Strategii zarządzania ryzykiem w RBS w Lututowie”**

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość</i>	<i>Stopień realizacji</i>
Ryzyko kredytowe			
Łączne zaangażowanie w instrumenty średniego ryzyka	25% FW Banku	21,32%	85,28%
Łączne zaangażowanie w instrumenty średniego i średnio/niskiego ryzyka	50% FW Banku	33,21%	66,42%
Łączne zaangażowanie w instrumenty średniego, średnio/niskiego i niskiego ryzyka	120% FW Banku	76,47%	63,73%
Udział rezerw celowych od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (poziom orezerwowania)	Min 60%	85,11%	141,85%
Udział należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w ogólnej kwocie należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	Max 8%	5,98%	74,88%
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 8%	4,54%	56,75%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 45%	34,15%	75,89%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 60%	45,54%	75,90%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 9,00%	4,62%	51,33%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 15%	8,78%	58,53%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 4%	1,25%	31,25%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (za 2019r.)	-----	158	X
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (za 2019 r. wg stanu na dzień 31.12.2019 r.)	-----	50.324.384,97 zł	X
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w 2019r. wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	13,76%	X

Ryzyko operacyjne			
Limit dla strat w rodzaju oszustwa wewnętrzne	0,00% FW	0,00%	0,00%
Limit dla strat w rodzaju oszustwa zewnętrzne	0,70% FW	0,001%	0,12%
Limit dla strat w rodzaju praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0,01% FW	0,00%	0,00%
Limit dla strat w rodzaju klienci, produkty i praktyka biznesowa	0,01% FW	0,00%	0,00%
Limit dla strat w rodzaju uszkodzenia aktywów	0,01% FW	0,001%	8,37%
Limit dla strat w rodzaju zakłócenia działalności i błędy systemów	0,02% FW	0,005%	23,31%
Limit dla strat w rodzaju dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie	0,02% FW	0,004%	17,80%
Ryzyko walutowe			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	0,50%	0,09%	18,00%
Ryzyko płynności			
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczych miar płynności	0	0	X
Limit dla nadzorczej miary płynności M3	2,1000	2,4408	116,23%
Limit dla nadzorczej miary płynności M4	1,7000	1,8878	111,05%
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach)	0	0	X
Wskaźnik LCR	250%	445,59%	178,24%
Wskaźnik NSFR	111%	154,49%	139,18%
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 200%	229,58%	114,79%
Ryzyko stopy procentowej			
Udział aktywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 0,20%	0,055%	27,70%
Udział pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 0,1%	0,005%	5,43%
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku	1	0,01	X
Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 14,5%	17,98%	124,00%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 11,5%	17,98%	156,35%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 10,0%	17,98%	179,80%

Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	89%	76,80%	86,29%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 5,5%	6,25%	113,64%

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywisty stan ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Zarząd Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w okresie od 01.01.2019 roku do 19.03.2019 roku składał się z 3 Członków tj.:

- Prezesa Zarządu,
- Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu,
- Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomiczno-Operacyjnych.

Zarząd Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w okresie od 20.03.2019 roku do 31.12.2019 roku składał się z 4 Członków tj.:

- Prezesa Zarządu,
- Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu,
- Wiceprezesa Zarządu ds. Ryzyka,
- Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomicznych.

Zgodnie z „Procedurą oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie” dokonuje się oceny odpowiedniości członków Zarządu, a także Zarządu, działającego jako organ kolegialny.

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Zarządu oraz członków Zarządu (przy obejmowaniu funkcji - ocena wstępna), a także bieżące ich monitorowanie, w celu rozpoznania sytuacji, w których należy dokonać ponownej oceny (ocena następcza), niezależnie od oceny dokonanej przez właściwe organy dla celów nadzorczych.

Ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego członka Zarządu z osobna. Ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu osobowego Zarządu Banku.

W celu dokonania indywidualnej wstępnej oceny odpowiedniości kandydat na członka Zarządu, zobowiązany jest do złożenia właściwego arkusza informacyjnego, którego wzór określony jest w dokumencie stanowiącym załącznik do Procedury, a także informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego zgodnie z Ustawą z dnia 12.04.2018 roku o zasadach pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie i osób zatrudnionych w podmiotach sektora finansowego, osobie wyznaczonej przez Radę Nadzorczą pod rygorem nie wpisania na listę kandydatów na członka Zarządu.

W celu dokonania indywidualnej następczej oceny odpowiedniości członek Zarządu zobowiązany jest do złożenia właściwego arkusza informacyjnego, którego wzór określony jest w dokumencie stanowiącym załącznik do Procedury wraz z informacją o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego na pierwszym posiedzeniu Rady Nadzorczej po upływie dwóch lat od dokonania poprzedniej oceny. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, członek Zarządu, który nie złożył arkusza wraz z informacją o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, może złożyć go bezpośrednio Przewodniczącemu Rady, nie później niż na posiedzeniu, na którym ocena ma zostać dokonana.

Przeprowadzając wstępną i następczą ocenę odpowiedniości indywidualnej członków Zarządu uwzględnia się w szczególności, czy członkowie:

- 1) mają wystarczająco nieposzlakowaną opinię,
- 2) posiadają wystarczający poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki,

- 3) potrafią działać w sposób uczciwy i etyczny, zachowując niezależność osądu, aby móc oceniać decyzje organu zarządzającego pełniącego funkcję kierowniczą i w razie konieczności skutecznie przeciwstawić się takim decyzjom oraz skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji,
- 4) potrafią poświęcić wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Banku,
- 5) cechują się niezależnością osądu.

Oceny kwalifikacji dokonuje Rada Nadzorcza podejmując uchwałę wraz z uzasadnieniem, wskazującym na dokonaną ocenę kwalifikacji, z podaniem informacji, które z wymogów określonych w art. 22aa ustawy - Prawo bankowe zostały uznane za spełnione oraz jakie okoliczności, w szczególności dotyczące Banku, osoby, której dotyczy informacja, lub obsadzanego stanowiska i przyporządkowanych do niego kompetencji, zostały wzięte pod uwagę, a jakie pominięte.

Ocena kwalifikacji może być:

- 1) pozytywna,
- 2) pozytywna z zaleceniem,
- 3) negatywna.

Ocenie podlega również Zarząd jako organ kolegialny. Celem kolegialnej oceny odpowiedniości jest zapewnienie by organ zarządzający (Zarząd) jako całość posiadał przez cały czas odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia umożliwiające zrozumienie działań podejmowanych przez Bank, w tym głównych ryzyk, a w szczególności:

1. Był w stanie podejmować odpowiednie decyzje dotyczące modelu biznesowego, gotowości do podejmowania ryzyka, strategii oraz rynków, w których Bank funkcjonuje.
2. Posiadał odpowiednią znajomość dziedzin wiedzy wymaganych dla działalności bankowej wśród członków Zarządu, przy czym Rada Nadzorcza przy ocenie odpowiedniości zobowiązana jest zapewnić wystarczającą liczbę członków posiadających wiedzę w zakresie każdej z dziedzin pozwalającą na omówienie podejmowanych decyzji.
3. Posiadał znajomość tych dziedzin, za które członkowie Zarządu są zbiorowo odpowiedzialni, oraz umiejętności pozwalające na skuteczne zarządzanie Bankiem i kontrolowanie go, w tym w następującym zakresie:
 - 1) działalność Banku i główne ryzyka z nią związane,
 - 2) każda istotna działalność Banku,
 - 3) znaczące obszary kompetencji finansowej, w tym rynki finansowe, wypłacalność,
 - 4) rachunkowość finansowa i sprawozdawczość,
 - 5) zarządzanie ryzykiem, zgodność z przepisami,
 - 6) technologia informacyjna i bezpieczeństwa,
 - 7) rynki lokalne, regionalne,
 - 8) środowisko prawne i regulacyjne,
 - 9) umiejętności i doświadczenie w zakresie zarządzania,
 - 10) umiejętności strategicznego planowania.

W celu dokonania kolegialnej oceny odpowiedniości Prezes Zarządu składa arkusz informacyjny do kolegialnej oceny kwalifikacji Przewodniczącemu Rady na pierwszym posiedzeniu Rady po upływie dwóch lat od dnia dokonania ostatniej oceny. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, arkusz oceny kolegialnej może być złożony bezpośrednio Przewodniczącemu Rady, nie później niż na posiedzeniu, na którym ocena ma zostać dokonana.

Oceny odpowiedniości kolegialnej Rada Nadzorcza dokonuje podejmując uchwałę zawierającą merytoryczne rozstrzygnięcie, wskazujące dokonaną ocenę kwalifikacji oraz uzasadnienie tej oceny z podaniem informacji, które z wymogów zostały uznane za spełnione oraz jakie okoliczności, zostały wzięte pod uwagę, a jakie pominięte.

Komitet ALCO

W Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie funkcjonuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, zwany Komitetem ALCO. Jest to organ opiniotawczo-doradczy Zarządu Banku w zakresie efektywnego kształtowania struktury ilościowej i jakościowej aktywów i pasywów w celu optymalizacji dochodu, przy jednoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa Banku. Do zadań Komitetu ALCO należy m.in. ocena poszczególnych rodzajów ryzyka (w tym testów warunków skrajnych).

Komitet ALCO funkcjonuje w oparciu o „Regulamin funkcjonowania Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami – Komitetu ALCO w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”, ostatnio przyjęty Uchwałą Zarządu Nr 225/2018 w dniu 9.11.2018 r. Zgodnie z powyższym Regulaminem posiedzenia Komitetu odbywają się w miarę potrzeb nie rzadziej niż raz w miesiącu, w terminie wyznaczonym przez Przewodniczącego Komitetu lub jego Zastępcę.

W roku 2019 posiedzenia Komitetu ALCO odbywały się średnio 4 razy w miesiącu. Z każdego posiedzenia sporządzany jest protokół, który przedstawiany jest Przewodniczącemu Komitetu ALCO do zaakceptowania. Opracowane w trakcie pracy Komitetu ALCO projekty i opinie są rekomendowane Zarządowi Banku w celu podjęcia stosownej decyzji. Przewodniczący Komitetu ALCO lub jego Zastępca z każdego posiedzenia sporządza rekomendację dla Zarządu Banku, którą przekazuje Wiceprezesowi Zarządu ds. Ekonomicznych.

Raportowanie informacji na temat ryzyka

Ryzyko kredytowe oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

Raportowanie:

1. miesięczne:

- zakres: ekspozycje kredytowe przeterminowane, pod obserwacją i zagrożone,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomicznych, Zarząd Banku.

2. miesięcznie:

- zakres: ocena ryzyka kredytowego oraz detalicznych ekspozycji kredytowych,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

3. kwartalnie:

- zakres: ocena ryzyka kredytowego oraz detalicznych ekspozycji kredytowych,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

4. półrocznie:

- zakres: ocena polityki zarządzania ryzykiem DEK,
- odbiorca: Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko związane z udzielaniem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Raportowanie:

1. kwartalnie:

- zakres: ocena ryzyka związanego z udzielaniem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

2. rocznie:

- zakres: pogłębiona analiza płynności długoterminowej,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

3. rocznie:

- zakres: ocena polityki EKZH,
- odbiorca: Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko koncentracji

Raportowanie:

1. kwartalnie:

- zakres: ocena ryzyka koncentracji,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku, Komitet Audytu i Rada Nadzorcza.

2. rocznie:

- zakres: ocena polityki koncentracji,
- odbiorca: Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko płynności.

Raportowanie

1. codziennie:

- zakres:
 - stany gotówki w kasach, środki na rachunkach, odprowadzenie, zasilenie, większe wpłaty i wypłaty,
 - wyliczenie nadzorczych miar płynności,
- odbiorca: Wydział Rachunkowo -Finansowy – Główny Księgowy.

2. miesięcznie:

- zakres: analiza zapasów gotówki, przepływy środków pieniężnych,
- odbiorca: Wydział Rachunkowo - Finansowy – Główny Księgowy.

3. miesięcznie:

- zakres : ocena ryzyka płynności,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

4. kwartalnie :

- zakres: ocena ryzyka płynności,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

5. kwartalnie :

- zakres: realizacja Planu pozyskania i utrzymania środków obcych uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania.
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Handlu, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

6. rocznie:

- zakres: pogłębiona analiza płynności długoterminowej.
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

7. rocznie:

- zakres: ocena polityki płynności,
- odbiorca: Zarząd Banku, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko stopy procentowej

Raportowanie

1. miesięcznie:

- zakres: ocena ryzyka stopy procentowej
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

2. kwartalnie:

- zakres: ocena ryzyka stopy procentowej,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko walutowe

Raportowanie:

1. codziennie:

- zakres:
 - stan środków walutowych,
 - pozycja walutowa Banku,
 - wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego,
 - normy dopuszczalnego ryzyka walutowego.
- odbiorca: Główny Księgowy.

2. miesięcznie:

- zakres: ocena ryzyka walutowego
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

3. kwartalnie:

- zakres: ocena ryzyka walutowego,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

4. rocznie:

- zakres: ocena wpływu zmian makro na ryzyko walutowe
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko operacyjne

Raportowanie

1. miesięcznie:

- zakres: ocena ryzyka operacyjnego
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

2. kwartalnie:

- zakres: ocena ryzyka operacyjnego,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

3. półrocznie:

- zakres: wszystkie ryzyka,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO.

4. półrocznie:

- zakres: ryzyka podlegające raportowaniu dla Zarządu,
- odbiorca: Zarząd.

5. półrocznie:

- zakres: ryzyka podlegające raportowaniu dla Rady Nadzorczej,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

6. rocznie:

- zakres: wyniki samooceny,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko kapitałowe

Raportowanie

1. miesięcznie:

- zakres: ocena adekwatności kapitałowej
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomicznych, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

2. kwartalnie:

- zakres: ocena adekwatności kapitałowej
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza,

3. kwartalnie:

- zakres: ocena kapitału wewnętrznego,

- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

Ryzyko braku zgodności

Raportowanie:

Stanowisko ds. zgodności sporządza raporty z ryzyka braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej w okresach kwartalnych, w terminie do 15 dnia drugiego miesiąca po zakończeniu kwartału. Raport przekazywany jest Komitetowi Audytu oraz zatwierdzany przez Zarząd i Radę Nadzorczą na najbliższych ich posiedzeniach.

II. Fundusze własne

Zapewniając bezpieczeństwo ekonomiczne, Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

1. Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) kapitał Tier I;
- 2) kapitał Tier II.

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - a) wpłacony fundusz udziałowy, zastosowaniem przepisów przejściowych,
 - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF-u,
 - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy;
 - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - e) kapitał rezerwowy,
 - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
 - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - d) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze;
 - e) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - f) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
 - g) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
 - a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art.52 CRR,
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
 - a) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,

- b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - c) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.
3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:
- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art.63 CRR;
 - 2) pożyczki podporządkowane;
 - 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem; Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z posiadanym przez Bank regulaminem jej tworzenia;
 - 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
 - a) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2019 roku.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia nr 1423/2013, poniżej zaprezentowano strukturę funduszy własnych w oparciu o wzór stanowiący załącznik nr 6 do Rozporządzenia nr 1423/2013.

W celu przejrzystości danych zawartych w poniższej tabeli zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych, jednocześnie zachowując numerację zgodną ze wzorem załącznika nr 6.

(dane w zł)

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 659 300	Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	51 955 754	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	4 200 000	Art. 26 ust. 1 lit. f)
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	57 815 054	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-20	Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-21 914	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-21 934	
29	Kapitał podstawowy Tier I	57 793 120	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	57 793 120	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0	

57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0	
58	Kapitał Tier II	0	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	57 793 120	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	321 453 936	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,98	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,98	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,98	Art. 92 ust. 2 lit. c)

Pełne warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II

Kapitał Tier I

1. **Skumulowane inne całkowite dochody** - w ramach skumulowanych dochodów Bank wykazuje fundusz z aktualizacji wyceny służy do księgowego ujęcia odpisów aktualizujących wartość: rzeczowych aktywów trwałych, finansowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.
2. **Wpłacony fundusz udziałowy** – tworzony z udziałów wpłacanych przez członków. Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone po 28 czerwca 2013 roku. Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgodny KNF. Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgodny KNF.
3. **Kapitał rezerwowy** - odzwierciedla tę część majątku, która powstaje w wyniku prowadzenia działalności ze źródeł określonych w ustawie Prawo spółdzielcze i statutu Banku, tj. wpłat przez członków wpisowego, części zysku do podziału.
4. **Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej** - przeznaczony jest na zabezpieczenie potencjalnego, nieokreślonego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej. Tworzony jest z wypracowanego zysku.
5. **Wartości niematerialne i prawne** – wartość bilansowa wartości niematerialnych i prawnych pomniejsza kapitał podstawowy Tier I.

Kapitał dodatkowy Tier I – nie posiadamy

Kapitał Tier II – nie posiadamy

Poziom kapitału podstawowego Tier I i kapitału Tier I ponad wymagany poziom współczynnika

Rekomendowany przez KNF poziom współczynnika podstawowego Tier I wynosi 10,00%, natomiast kapitału Tier I – 11,50%. Przy takich współczynnikach poziom kapitału ponad wymagany wynosi 43 327 693,00 zł dla kapitału podstawowego Tier I i 38 505 884,00 zł dla kapitału Tier I.

III. Wymogi kapitałowe

Za łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przyjmuje się sumę łącznej kwoty ekspozycji na:

- 1) ryzyko kredytowe według metody standardowej;
- 2) ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego;
- 3) ryzyko walutowe według metody de minimis.

Po uwzględnieniu buforu kapitałowego: zabezpieczającego i ryzyka systemowego, a także dodatkowego bufora dla łącznego współczynnika kapitałowego, Bank powinien posiadać współczynniki kapitałowe na poziomie:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I: 10,00%,
- 2) współczynnik kapitału Tier I: 11,50%,

3) łączny współczynnik kapitałowy: 14,50%.

Dodatkowo, poszczególne poziomy współczynniki są powiększane o bufor antycykliczny.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe jest równa sumie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. W przyjętej przez Bank metodzie standardowej wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej ekspozycji, a w przypadku pozycji pozabilansowych jest równa iloczynowi nominalnej wartości pozycji pozabilansowej pomniejszonej o utworzone na tą pozycję rezerwy celowe i procentowej wagi ryzyka produktu.

Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z kategorii ekspozycji.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	355 652,60
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 976 034,44
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	796,13
4.	Ekspozycje wobec instytucji	2 393,13
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 059 694,98
6.	Ekspozycje detaliczne	7 957 749,10
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	6 350 377,19
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	679 348,62
9.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	359 736,75
10.	Ekspozycje kapitałowe	680 358,47
11.	Inne pozycje	962 713,55
12.	RAZEM	22 384 854,96

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko walutowe jest równa wymogowi w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego pomnożonemu przez 12,5.

Bank wyznacza wymóg kapitałowy w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego w oparciu metodą de minimis.

Wymóg kapitałowy w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego oblicza się jako 8% pozycji walutowej całkowitej - jeżeli pozycja walutowa całkowita przekracza 2% funduszy własnych Banku.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne jest równa wymogowi w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego pomnożonemu przez 12,5.

Bank wylicza podstawę do wyznaczenia wymogu kapitałowego jako średnią arytmetyczną za okres trzech lat, wyników obliczonych jako suma pozycji rachunku zysków i strat Banku, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, przy czym każda pozycja musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym.

Wymóg kapitałowy w zakresie funduszy własnych wg. stanu na 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
Ryzyko kredytowe	22 385
Ryzyko rynkowe	0
Ryzyko operacyjne	3 331
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	25 716

Kapitał regulacyjny / minimalny wymóg kapitałowy – suma kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe.

Kapitał wewnętrzny – ustalony przez Bank wymóg w zakresie funduszy własnych, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka Bank przyjmuje następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może pojawić się w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kosztów czy też utraconych przychodów Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku w oparciu o następujące przesłanki: wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym dokonujemy analizy, poziom współczynnika wypłacalności oraz plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka.

Kapitałem wewnętrznym Banku jest suma wymogów kapitałowych wymienionych w poniższych punktach:

1) kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu:

- 1) wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym;
- 2) całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla powyższych czynników, opisane szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji, o których mowa powyżej.

Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych przekracza 3% funduszy własnych Banku.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kredytowe jest suma kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

2) kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne poprzez zsumowanie strat rzeczywistych (po odzysku), strat potencjalnych, które mogą wyniknąć ze zdarzeń, które już zaistniały oraz strat potencjalnych obliczonych w oparciu o wyniki samooceny (uwzględnia się ryzyka, dla których skutki ekonomiczne mają wartość 3 i prawdopodobieństwo wystąpienia wartość 3. Mnoży się liczbę zidentyfikowanych ryzyk przez górną wartość progową wynikającą z mapy ryzyka (ocena 3), określającą możliwe skutki ekonomiczne wystąpienia danego ryzyka). W wyniku tego testu obliczana jest strata, która wystąpiłaby w Banku w wyniku zrealizowania się powyższego scenariusza.

Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy, jeżeli strata przewyższy poziom kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne; dodatkowym wymogiem kapitałowym jest różnica pomiędzy obliczoną stratą a regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko operacyjne jest suma kapitału regulacyjnego oraz dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

3) kapitał wewnętrzny na ryzyko walutowe

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko walutowe jest kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca z wygenerowania pozycji walutowej całkowitej przekraczającej 2% funduszy własnych Banku.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą kursów walutowych.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych polegający na założeniu, że kursy walut zmieniają się o 30%, opisany szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem walutowym.

W wyniku tego testu obliczana jest strata, która wystąpiłaby w Banku w wyniku zrealizowania się powyższego scenariusza.

Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy, jeżeli strata przewyższy poziom 2% funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym jest kwota przekraczająca 2% funduszy własnych Banku.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko walutowe jest suma regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

4) kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia wskaźnika wczesnego ostrzegania, tzn. wykorzystania w 90% limitów koncentracji, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji, w zakresie:

- a) koncentracji dużych ekspozycji;
- b) koncentracji w ten sam sektor gospodarczy;
- c) koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji dużych ekspozycji jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji dużych ekspozycji, średnioważonej wagi ryzyka dla dużych ekspozycji i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam sektor gospodarczy jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko koncentracji jest suma powyższych kwot.

5) kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą poziomu stóp procentowych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla:

- a) zmiany stóp procentowych o 200 p.b. i jej wpływu na wynik finansowy, opisane szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- Kapitałem na ryzyko stopy procentowej jest kwota, o jaką wynik testu warunków skrajnych, przekracza 1% funduszy własnych Banku.

6) kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności z tytułu zagrożenia związanego z nagłym wypływem znaczącej kwoty depozytów wynikającym głównie z utraty zaufania klientów do Banku.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych przy założeniu zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej, przy jednoczesnej konieczności utrzymania wskaźnika LCR na wymaganym przepisami prawa poziomie, opisane szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia powyższej sytuacji.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko płynności jest kwota wyznaczona w powyższy sposób.

7) kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia związanego ze spadkiem funduszu udziałowego oraz skrajnym wzrostem kapitału wewnętrznego.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla powyższych czynników przy jednoczesnej konieczności utrzymania adekwatności kapitałowej na poziomie określonym w kapitałowych celach strategicznych opisanych szczegółowo w obowiązującej w Banku „Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”.

Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia powyższej sytuacji.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kapitałowe jest kwota wyznaczona w powyższy sposób.

Stopień pokrycia kapitału wewnętrznego funduszami własnymi

Rodzaj ryzyka	wewnętrzny wymóg kapitałowy	alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	alokacja dodatkowe go kapitału według wymagań dla Filaru II	limit dla Filaru I	wykorzystanie kapitału dostępnego	Limit dla Filaru II	wykorzystanie kapitału dostępnego
Ryzyko kredytowe	38 232	22 385	15 847	48%	38,73%	72%	66,15%
Ryzyko rynkowe	0	0	0	0%	0,00%	0%	0,00%
Ryzyko operacyjne	3 331	3 331	0	7%	5,76%	9%	5,76%
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0	X	0	X	X	1%	0%
Ryzyko stopy procentowej	2 828	X	2 828	X	X	6%	4,89%
Ryzyko płynności	0	X	0	X	X	1%	0%
Ryzyko kapitałowe	0	X	0	X	X	0%	0%
Kapitał regulacyjny	25 716			55%	44,50%	x	
Kapitał wewnętrzny	44 392			x		89%	76,81%

Badanie BION

Bank w roku 2019 był objęty Badaniem i Oceną Nadzorczą w trybie BION pełny. W rezultacie przeprowadzonego przez KNF badania Bank nie otrzymał dodatkowych wymogów kapitałowych do utworzenia.

Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego

Wskaźnik bufora antycyklicznego w 2019 r. wynosił 0%; wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze Rozporządzenia.

(dane w zł)

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	321 453 936
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0%
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

IV. Ryzyko kredytowe

Definicje należności zagrożonych stosowane dla celów rachunkowości; opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw

Ekspozycje zagrożone są to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”.

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy i odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z Procedurą tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banku oraz wyceny pozostałych aktywów.

Korekty wartości to różnice pomiędzy wartością nominalną należności pomniejszonej o rezerwy celowe, a wartością bilansową należności. Korekty uwzględniają niezamortyzowaną prowizję podlegającą rozliczeniu według efektywnej stop procentowej dla należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Rezerwy celowe to odpisy równoważące skutki ryzyka w działalności banków. Zasady tworzenia rezerw reguluje Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Obowiązek tworzenia rezerw oraz ich wysokość uzależniona jest od kategorii ekspozycji kredytowych.

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnią kwotę ekspozycji w danym okresie w podziale na kategorie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. w zł
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	4 445 658	4 092 545
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	24 700 431	20 387 119
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	9 951	698 325
4.	ekspozycje wobec instytucji	29 914	51 114
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	38 246 187	32 821 253
6.	ekspozycje detaliczne	99 471 864	94 511 566
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	79 379 715	75 581 009
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	8 491 857	8 007 274
9.	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	4 496 709	4 362 210
10.	ekspozycje kapitałowe	8 504 481	7 955 595
11.	Inne pozycje	12 033 920	11 657 351
RAZEM		279 810 686	260 125 361

Struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi szczegółami w uzasadnionych przypadkach

Struktura branżowa ekspozycji w rozbiciu na klasy ekspozycji

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	
	Należności normalne	77 880 542,10
	Należności pod obserwacją	754 382,94
	Należności zagrożone	2 652 003,11
2.	Górnictwo i wydobywanie	
	Należności normalne	201 171,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Przetwórstwo przemysłowe	
	Należności normalne	26 794 249,93
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	8 703 513,07
4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
5.	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	
	Należności normalne	656 007,46
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
6.	Budownictwo	
	Należności normalne	2 723 937,65
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	19 176,00
7.	Handel hurtowy i detaliczny, napawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	
	Należności normalne	11 424 941,13
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	2 569 633,61
8.	Transport i gospodarka magazynowa	
	Należności normalne	2 111 739,84
	Należności pod obserwacją	711 506,52
	Należności zagrożone	822 623,61
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	
	Należności normalne	5 373 889,20
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	14 432,00
10.	Informacja i komunikacja	
	Należności normalne	13 128,11
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	64 825,70
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	
	Należności normalne	1 408 25,82
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	
	Należności normalne	95 892,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	
	Należności normalne	1 667 754,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00

14.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	725 514,00 0,00 19 240,00
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	113 988 324,22 0,00 0,00
16.	Edukacja Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1 954 753,00 0,00 0,00
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	520 366,24 0,00 1 688 149,15
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1 269 419,11 0,00 0,00
19.	Pozostała działalność usługowa Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	1 579 148,01 0,00 0,00
20.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0,00 0,00 0,00
21.	Organizacje i zespoły eksterytorialne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0,00 0,00 0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		268 408 288,53

Struktura według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji (w wartości nominalnej)

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	443 047 839,05 443 047 839,05
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	
3.	Pomocnicze instytucje finansowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	
4.	Instytucje ubezpieczeniowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		443 047 839,05

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	40 455 997,96
	Należności normalne	31 367 428,30
	Należności pod obserwacją	711 506,52
	Należności zagrożone	8 377 063,14
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	32 297 094,40
	Należności normalne	26 417 966,45
	Należności pod obserwacją	253 500,00
	Należności zagrożone	5 625 627,95
4.	Osoby prywatne	133 525 186,52
	Należności normalne	131 656 679,70
	Należności pod obserwacją	277 606,82
	Należności zagrożone	1 590 900,00
5.	Rolnicy indywidualni	79 492 733,95
	Należności normalne	76 339 847,90
	Należności pod obserwacją	500 882,94
	Należności zagrożone	2 652 003,11
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	2 174 138,00
	Należności normalne	2 174 138,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		287 945 150,83

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	113 988 324,22
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	113 988 324,22

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności dla portfela kredytowego według stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Okres zapadalności	Wartość
1.	A'vista	16 593 869,71
2.	1-30 dni	5 489 871,86
3.	1-3 m-cy	12 716 978,19
4.	3-6 m-cy	24 635 636,23
5.	6-12 m-cy	44 436 373,80
6.	1-2 lat	54 737 411,48
7.	2-5 lat	111 722 158,38
8.	5-10 lat	82 573 668,46
9.	10-20 lat	44 578 212,15
10.	Powyżej 20 lat	4 449 294,79
Razem		401 933 475,05

Salda korekt wartości, rezerw i odpisów aktualizujących należności zagrożonych

Wyszczególnienie	Saldo początkowe	Saldo końcowe
Korekty wartości:		
- Poniżej standardu	4 740,00	6 440,45
- Wątpliwe	5 489,37	1 756,59
- Stracone	8 511,00	4 845,38

Wyszczególnienie	Saldo początkowe	Zwiększenie	Zmniejszenie	Saldo końcowe
Rezerwy:				
- Poniżej standardu	133 498,67	289 907,76	152 071,82	271 334,61
- Wątpliwe	196 290,00	177 144,29	292 382,79	81 051,50
- Stracone	14 089 150,67	3 553 076,86	3 270 269,68	14 371 957,85
Odpisy aktualizujące:				
- Poniżej standardu	421,05	1 914,17	1 748,53	586,69
- Wątpliwe	116,29	2 985,55	2 893,19	208,65
- Stracone	4 766 474,22	1 496 064,39	340 523,31	5 922 015,30

Kwoty ekspozycji zagrożonych w podziale na istotne obszary geograficzne

Wyszczególnienie	powiat sieradzki	powiat ostrzeszowski	powiat wieruszowski	powiat wieluński
Należności zagrożone	903 460,51	122 204,15	606 298,46	520 254,43
Należności przeterminowane	11 476 692,52	470 137,02	9 378 484,10	789 829,74
Rezerwy celowe	8 229 649,45	288 076,71	5 478 042,98	728 574,82
Odpisy aktualizujące	1 931 898,35	150 177,50	3 565 047,16	275 687,63
Korekta wartości	3 377,29	744,06	4 495,62	4 425,45
Należności poniżej standardu	544 637,73	58 991,97	337 888,14	364 496,15
Należności przeterminowane	1 623,45	0,00	0,00	26 602,63
Rezerwy celowe	108 822,39	15 800,00	67 481,32	79 230,90
Odpisy aktualizujące	429,84	0,00	96,32	60,53
Korekta wartości	1 006,80	494,86	1 835,21	3 103,58
Należności wątpliwe	0,00	39 038,46	123 436,15	0,00
Należności przeterminowane	0,00	0,00	0,00	0,00
Rezerwy celowe	0,00	19 500,00	61 551,50	0,00
Odpisy aktualizujące	0,00	42,07	166,58	0,00
Korekta wartości	0,00	115,42	1 641,17	0,00
Należności stracone	358 822,78	24 173,72	144 974,17	155 758,28
Należności przeterminowane	11 475 069,07	470 137,02	9 378 484,10	763 227,11
Rezerwy celowe	8 120 827,06	252 776,71	5 349 010,16	649 343,92
Odpisy aktualizujące	1 931 468,51	150 135,43	3 564 784,26	275 627,10
Korekta wartości	2 370,49	133,78	1 019,24	1 321,87

Zasady tworzenia rezerw celowych zostały omówione w informacjach z zakresu ryzyka kredytowego i rozmycia.

Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank może uwzględniać następujące rodzaje zabezpieczeń:

- weksel własny,
- poręczenie (cywilne i wekslowe),
- zastaw rejestrowy,
- przewłaszczenie,
- blokada lokaty,
- cesja wierzytelności,
- gwarancja,
- wpłata określonej kwoty w złotych lub walucie wymienialnej na rachunek Banku spełniającej warunki określone w art. 102 Ustawy Prawo bankowe (kaucja),
- hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej,
- ubezpieczenie kredytu lub kredytobiorcy,
- pozostałe zabezpieczenia.

Kwotę zabezpieczenia ogranicza się do wysokości aktualnej na dzień analizy wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje następujące limity, dla zaangażowania w dany rodzaj zabezpieczenia.

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Limit (% FW)
1.	weksel własny	300% uznanego kapitału
2.	poręczenie (cywilne i wekslowe)	60% uznanego kapitału
3.	zastaw rejestrowy	90% uznanego kapitału
4.	przewłaszczenie	17% uznanego kapitału
5.	blokada lokaty	5% uznanego kapitału
6.	cesja wierzytelności	20% uznanego kapitału
7.	gwarancja	5% uznanego kapitału
8.	wpłata określonej kwoty w złotych lub walucie wymienialnej na rachunek Banku spełniającej warunki określone w art. 102 Ustawy Prawo bankowe (kaucja)	5% uznanego kapitału
9.	hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	150% uznanego kapitału
10.	hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej	350% uznanego kapitału
11.	ubezpieczenie kredytu lub kredytobiorcy	40% uznanego kapitału
12.	pozostałe zabezpieczenia	7% uznanego kapitału

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia wskaźnika wczesnego ostrzegania, tzn. wykorzystania w 90% limitów koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

V. Ujawnienia w zakresie korzystania z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej

Bank nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, z wyjątkiem:

- 1) ocen rządu polskiego niezbędnych dla potrzeb ustalenia wag ryzyka dla ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego, ekspozycji wobec samorządów regionalnych

lub władz lokalnych (jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej) oraz ekspozycji wobec instytucji;

- 2) ocen nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej funduszom gwarantującym spłatę ekspozycji.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich.

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

Aktualne na dzień 31.12.2019 roku oceny wiarygodności rządu polskiego przedstawiają się następująco:

Agencja	Ocena wiarygodności kredytowej	Perspektywa
Fitch	A-	Stabilna
Moody's	A2	Stabilna
Standard&Poor's	A-	Stabilna

VI. Ryzyko rynkowe

Bank nie tworzy wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego ponieważ całkowita pozycja walutowa Banku nie przekracza 2% funduszy własnych.

VII. Ryzyko operacyjne

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego Bank wylicza metodą wskaźnika bazowego. Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat wyników Banku obliczonych jako sumę poniższych pozycji rachunku zysków i strat:

- 1) przychody z tytułu odsetek,
- 2) koszty z tytułu odsetek,
- 3) przychody z tytułu prowizji,
- 4) koszty z tytułu prowizji,
- 5) przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu,
- 6) wynik operacji finansowych,
- 7) wynik z pozycji wymiany,
- 8) pozostałe przychody operacyjne.

Każda pozycja musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika.

Obowiązujący przez cały 2019 rok wskaźnik oraz wymóg kapitałowy wynosił odpowiednio:

Wskaźnik	- 22 209 735,55 zł
Wymóg kapitałowy	- 3 331 460,33 zł
Kwota wymogu w odniesieniu do funduszy własnych Banku (na dzień 31.12.2019 roku)	- 5,76%

Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanego w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia oraz o tym jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości, w takim zakresie, w jakim nie ujawniają wrażliwych szczegółów mechanizmów zabezpieczających Banku.

Rodzaj	Strata brutto
Rodzaj 1. Oszustwa wewnętrzne	0,00
Rodzaj 2. Oszustwa zewnętrzne	474,83
Rodzaj 3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00
Rodzaj 4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00
Rodzaj 5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	483,73
Rodzaj 6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	2 694,51
Rodzaj 7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	2 057,74

Bank w 2019 roku, w celu uniknięcia zdarzeń dotyczących ryzyka operacyjnego w przyszłości podjął działania, które miały eliminować skutki zaistniałych incydentów, a także działania zapobiegawcze i dyscyplinujące polegające m.in. na:

- 1) naprawie sprzętów mogących powodować awarie,
- 2) zaplanowaniu dalszych działań mających na celu ograniczenie występowania czynników ryzyka błędu pracowników, w tym obejmujące przeprowadzenie szkoleń.

Informacje o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku (opis zdarzeń), jeśli w ocenie Banku publikacja informacji nie zagraża bieżącemu bezpieczeństwu procesów operacyjnych.

Bank przedstawia informacje nt. ilości zdarzeń w poszczególnych rodzajach zdarzeń oraz łącznie:

Rodzaj zdarzeń	Liczba zdarzeń
Rodzaj 1. Oszustwa wewnętrzne	0
Rodzaj 2. Oszustwa zewnętrzne	7
Rodzaj 3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1
Rodzaj 4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	121
Rodzaj 5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	4
Rodzaj 6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	100
Rodzaj 7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	881
RAZEM 2019 ROK	1 114

VIII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Podział ekspozycji kapitałowych ze względu na cel nabycia oraz opis stosowanych zasad rachunkowości i metod wyceny:

Cel nabycia	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji kapitałowych
zyski kapitałowe	-	0,00
przyczyny strategiczne	akcje Banku Zrzeszającego	5 250 000,00
	bankowe papiery wartościowe	3 240 000,00
	udziały TUV Wielkopolska	1 040,00
	Udziały System Ochrony SGB	1 000,00
	Obligacje komunalne	6 875 000,00
	Bony pieniężne NBP (wartość nominalna)	24 992 700,00 (25 000 000,00)
	jednostki uczestnictwa	12 300 000,00
RAZEM	-	52 659 740,00

Stosowane zasady rachunkowości i metody wyceny

- Wyceny akcji i udziałów dokonuje Wydział Rachunkowo-Finansowy.
- Wyceny akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych dokonuje się metodą praw własności wykazując akcje i udziały w cenach ich nabycia skorygowanych o różnicę między cenami nabycia a wartością akcji i udziałów w kapitale własnym tych jednostek.
- Pozostałe akcje i udziały zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według ceny ich nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, przy czym:
 - wysokość odpisu z tytułu trwałej utraty wartości jest wprost proporcjonalna do relacji między sumą strat z lat ubiegłych i bieżących jednostki a jej funduszami,
 - odpisu z tytułu trwałej utraty wartości dokonuje się gdy suma strat przekroczy 10% funduszy jednostki. Wartość odpisu określa się w zaokrągleniu do 100 zł,
 - przy ustalaniu wysokości odpisu możliwe jest wykorzystywanie czynników subiektywnych, mających wpływ na ocenę funkcjonowania jednostki,
 - w szczególnych przypadkach możliwe jest zastosowanie przy wycenie akcji i udziałów oszacowanej w inny sposób wartości godziwej.
- Wycena akcji i udziałów dokonywana jest nie rzadziej niż na dzień bilansowy.
- Podstawą do wyceny i aktualizacji wartości akcji i udziałów są:
 - w jednostkach podporządkowanych - sprawozdania finansowe za miesiąc poprzedni,
 - w jednostkach działających na zasadzie „non profit” – roczne sprawozdania finansowe,
 - w pozostałych jednostkach – kwartalne sprawozdania finansowe

oraz dodatkowo we wszystkich jednostkach – pozyskanie innych informacji o okolicznościach mających istotny wpływ na ich funkcjonowanie.

1) Klasyfikacja i wycena papierów wartościowych

- a) Papiery wartościowe w momencie zakupu ujmowane są w bilansie Banku w cenie nabycia, powiększonej o koszty transakcji. Jeżeli koszty transakcji nie są istotne, Bank nie uwzględnia ich w wartości początkowej papierów.
- b) Papiery wartościowe nabywane przez bank klasyfikowane są do jednej z następujących grup aktywów:
 - przeznaczonych do obrotu,
 - utrzymywanych do upływu terminu zapadalności,
 - dostępnych do sprzedaży.
- c) Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości rynkowej.
- d) Dla papierów wartościowych, zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu lub dostępnych do sprzedaży, notowanych na uznanych giełdach, za wartość rynkową przyjmuje się kurs zamknięcia dla danego waloru na ostatni dzień operacyjny miesiąca.
- e) W przypadku aktywów, dla których istnieje aktywny rynek wycena następuje według wartości godziwej. Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę za jaką dane aktywum mogłoby zostać wymienione na warunkach transakcji rynkowej. Jeżeli nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej, aktywum wycenia się według kosztu zamortyzowanego, który stanowi wartość początkową, pomniejszoną lub powiększoną o umorzenia wszelkich różnic pomiędzy wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszoną o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub nieściągalności.
- f) Przy wycenie rozchodu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu lub dostępnych do sprzedaży, nabytych po różnych cenach, Bank stosuje metodę cen przeciętnych, to jest ustalonych w wysokości średniej ważonej cen danego aktywa.
- g) Wycena dokonywana jest nie rzadziej niż na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Różnicę wartości rynkowej lub wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych.
- h) Papiery wartościowe nabywane przez Bank to:
 - Papiery z prawem do kapitału:
 - akcje i prawa poboru dopuszczone do publicznego obrotu i notowane na giełdach,
 - akcje niedopuszczone do publicznego obrotu.
 - Papiery bez prawa do kapitału (dłużne papiery wartościowe):
 - dopuszczone do publicznego obrotu (np. bony skarbowe, obligacje, bony pieniężne NBP),
 - niedopuszczone do publicznego obrotu (np. obligacje komunalne, bony komercyjne).
- i) Papiery wartościowe z prawem do kapitału mogą być zakwalifikowane do aktywów:
 - przeznaczonych do obrotu (głównie akcje i prawa poboru notowane na GPW),
 - dostępnych do sprzedaży.
- j) Papiery wartościowe z prawem do kapitału zakwalifikowane do grupy aktywów przeznaczonych do obrotu, wyceniane są według wartości rynkowej, którą stanowi kurs zamknięcia rynku dla danego instrumentu.
- k) Papiery wartościowe z prawem do kapitału zakwalifikowane do grupy aktywów dostępnych do sprzedaży wyceniane są według:
 - wartości rynkowej – w przypadku aktywów dla których istnieje aktywny rynek (np. kurs zamknięcia dla instrumentu notowanego na rynku GPW),
 - wartości godziwej – w przypadku aktywów dla których nie istnieje aktywny rynek (np. wycena metodą porównawczą ze spółką o podobnym profilu działalności),
 - zamortyzowanego kosztu – w przypadku aktywów, których wartości godziwej nie można ustalić.

- l) Papiery wartościowe bez prawa do kapitału (dłużne papiery wartościowe) mogą być zakwalifikowane do aktywów:
- przeznaczonych do obrotu,
 - dostępnych do sprzedaży,
 - utrzymywanych do terminu zapadalności.
- m) Dłużne papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu i notowane na rynku GPW zakwalifikowane do aktywów przeznaczonych do obrotu aktywów dostępnych do sprzedaży, wyceniane są według wartości rynkowej, tj. kursu zamknięcia dla danego instrumentu, pod warunkiem utrzymywania się w okresie miesiąca poprzedzającego wycenę średniej wartości obrotu na poziomie 10 mln PLN. Jeżeli warunek, o którym mowa powyżej nie jest spełniony, bank może dokonać wyceny według wartości godziwej i za poziom wyceny dla danego instrumentu przyjąć średnią kursu kupna/ sprzedaży z rynku międzybankowego z godz. 15⁰⁰.
- n) Dłużne papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu i nienotowane na rynku GPW, zakwalifikowane do aktywów przeznaczonych do obrotu lub aktywów dostępnych do sprzedaży wyceniane są według wartości godziwej i za poziom wyceny dla danego instrumentu przyjąć należy średnią kursu kupna/ sprzedaży z rynku międzybankowego na godz. 15⁰⁰. W przypadku braku możliwości określenia średniego kursu/sprzedaży, dłużne papiery wartościowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.
- o) Dłużne papiery wartościowe zakwalifikowane do grupy aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Jeżeli w danym roku obrotowym lub w poprzednich dwóch latach obrotowych papiery wartościowe zaliczone do kategorii utrzymywanych do terminu zapadalności zostały w znacznej ilości sprzedane lub wykorzystana została opcja sprzedaży przed upływem terminu zapadalności, to papierów wartościowych z tej grupy nie można klasyfikować jako utrzymywanych do terminu zapadalności w okresie od końca danego roku oraz przez dwa następne lata obrotowe. Przypadek ten nie ma zastosowania jeżeli przedterminowa sprzedaż nastąpiła:
- w dniu bliskim terminowi zapadalności,
 - po dniu, którym 90% nominału papieru wartościowego zostało spłacone,
 - na skutek zdarzenia, którego nie można przewidzieć.

Wycena instrumentów finansowych

- a) Bank poszczególne instrumenty kwalifikuje do następujących rodzajów portfeli aktywów:
- dostępne do sprzedaży: instrumenty bez określonego terminu zapadalności lub instrumenty, dla których Bank zakłada upłynnienie przed terminem zapadalności;
 - utrzymywane do terminu zapadalności.
- b) Zakupione instrumenty Bank ujmuje w księgach rachunkowych, w wybranym portfelu aktywów, w dniu ich nabycia.
- c) Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rachunkowości, Bank wycenia instrumenty w poszczególnych portfelach oraz ujmuje je w księgach rachunkowych według następujących zasad:
- z portfela dostępnego do sprzedaży:
 - w dniu nabycia: w wysokości kosztu (ceny nabycia) – według wartości godziwej uiszczonej lub otrzymanej zapłaty; koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do instrumentu finansowego, zwiększają koszt (cenę nabycia) tego instrumentu,
 - w okresie utrzymywania instrumentu w bilansie Banku, wycena dokonywana jest na koniec każdego okresu sprawozdawczego: jeżeli dla danego instrumentu finansowego istnieje aktywny rynek i cena instrumentu jest ogólnodostępna lub Bank ma dostęp do wyceny instrumentu dokonanej przez uprawniony podmiot, to wyceną jest wartość godziwa, a skutki zmiany wartości godziwej odnoszone są na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny; wartość godziwa obliczana jest jako iloczyn liczby posiadanych instrumentów oraz ceny tego instrumentu na dzień

- dokonywania wyceny; wycena posiadanych instrumentów finansowych dokonywana jest odrębnie dla każdej zawartej transakcji ich zakupu. Jeżeli dla danego instrumentu finansowego nie istnieje aktywny rynek, Bank ustala jego wartość według zamortyzowanego kosztu lub, w przypadku utraty wartości, w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących, a skutki wyceny zalicza odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych.
- w dniu sprzedaży: skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych z operacji papierami wartościowymi,
 - w przypadkach, w których nastąpiła utrata wartości instrumentu: skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny Bank ujmuje jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących,
 - naliczone memoriałowo na koniec każdego miesiąca odsetki, według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie naliczenia, Bank zalicza do przychodów z operacji papierami wartościowymi;
 - z portfela utrzymywane do terminu zapadalności:
 - w dniu nabycia: w wysokości kosztu (ceny nabycia) – według wartości godziwej uiszczonej lub otrzymanej zapłaty; koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do instrumentu finansowego, zwiększają koszt (cenę nabycia) tego instrumentu,
 - w okresie utrzymywania instrumentu w bilansie Banku: według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej,
 - w przypadkach, w których nastąpiła utrata wartości instrumentu: utworzone odpisy Bank ujmuje jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących,
 - naliczone memoriałowo na koniec każdego miesiąca odsetki, według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie naliczania, Bank zalicza do przychodów z operacji papierami wartościowymi.

Wartość ekspozycji kapitałowych bilansowa, godziwa i dla papierów wartościowych notowanych na giełdzie, porównanie ceny rynkowej z wartością godziwą.

Wartość bilansowa ekspozycji kapitałowych wynosi na dzień 31.12.2019 r.:

1) akcje Banku Zrzeszającego	- 5 250 000,00 zł.
2) bankowe papiery wartościowe i bony pieniężne NBP	- 28 260 749,12 zł.
3) Obligacje komunalne	- 6 891 442,00 zł.
4) udziały System ochrony SGB	- 1 000,00 zł.
5) udziały TUV Wielkopolska	- 0,00 zł.
6) jednostki uczestnictwa	- 12 319 751,60 zł.

RAZEM: 52 722 942,72 zł.

IX. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych.

Bank przyjmuje że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych

w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela niehandlowego.

Bank nie stosuje oprocentowania dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych oraz nie posiada oprocentowanych przyznanych linii kredytowych, tym samym (za wyjątkiem badania wpływu ryzyka płynności na poziom ryzyka stopy procentowej) pozycje te są wyłączone z przeprowadzanych pomiarów poziomu ryzyka stopy procentowej.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- 1) lukę przeszacowania;
- 2) metodę wyniku odsetkowego;
- 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
- 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością miesięczną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- 1) co miesiąc Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka oraz Komitetowi ALCO i Zarządowi Banku.
- 2) co kwartał Komitetowi Audytu i Radzie Nadzorczej Banku.

Bank bada zmianę wyniku odsetkowego przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p. b. w odniesieniu do annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o rozliczone w czasie prowizje oraz saldo odpisów na odsetki od kredytów zagrożonych w danym roku.

Zmiana wyniku na dzień 31.12.2019 r. wyniosła odpowiednio z tytułu:

- a) ryzyka przeszacowania – 17,70%,
- b) ryzyka bazowego – 7,40%,
- c) przeszacowania i bazowego – 9,5%.

Bank bada również zmianę wyniku odsetkowego przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b. w odniesieniu do funduszy własnych Banku.

Zmiana wyniku na dzień 31.12.2019 r. wyniosła odpowiednio z tytułu:

- a) ryzyka przeszacowania – 11,8%,
- b) ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie – 5,9%.

Bank bada również zmianę wartości ekonomicznej w odniesieniu do funduszy własnych Banku.

Zmiana ta na dzień 31.12.2019 r. wyniosła odpowiednio dla:

- a) limitu maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (zmiana +/- 200 p.b.) – 3,7%,
- b) limitu maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (testy od I do VI) – 6,4%.

X. Polityka w zakresie wynagrodzeń

W Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie obowiązuje „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie” przyjęta Uchwałą Zarządu nr 265/2018 z dnia 19.12.2018 roku i zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej nr 113/2018 z dnia 20.12.2018 roku oraz zmieniona Uchwałą Zarządu nr 92/2019 z dnia 15.04.2019 roku, zmiana zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej nr 59/2019 z dnia 16.04.2019 .

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, określa zasady ustalania i wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie.

Celem wprowadzenia Polityki zmiennych składników wynagrodzeń jest:

- 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie akceptowalny ogólny poziom ryzyka,
- 2) wspieranie realizacji przyjętej przez Bank strategii działania oraz strategii zarządzania ryzykiem,
- 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.

Bank realizuje Politykę z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej z § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, tj. odpowiednio do formy prawnej w jakiej działa, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Zgodnie z określoną w § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach zasadą proporcjonalności oraz przeprowadzoną przez Bank oceną kryteriów jakościowych i odpowiednich kryteriów ilościowych określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 roku uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji, przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie na dzień 31.12.2019 r. rozumie się wyłącznie członków Zarządu, związanych z Bankiem umową o pracę.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- 1) składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze, jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy, inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub Regulaminu wynagradzania Członków Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie,
- 2) składniki zmienne – premia roczna.

Podstawą oceny efektów pracy Członków Zarządu są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego Członka Zarządu. Oceny efektów pracy Członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.

Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do 31 lipca roku następującego po okresie oceny. Ocena obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie lata tak, aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.

Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:

- 1) zysku netto nie niższym niż 80 % zaplanowanego poziomu;
- 2) wskaźnika należności zagrożonych na poziomie nie wyższym niż określony w Strategii Zarządzania Ryzykiem w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie;
- 3) łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż określony w Strategii Zarządzania Ryzykiem w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie;
- 4) wskaźnika płynności LCR na poziomie nie niższym niż określony w Strategii Zarządzania Ryzykiem w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie

oraz gdy:

- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań Członka Zarządu wynikających z zakresu jego kompetencji;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;

- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego Członka Zarządu.

Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich wyżej wymienionych przesłanek oraz dodatkowo w przypadku spełnienia indywidualnych zadań przypisanych dla poszczególnych członków Zarządu:

- 1) Prezes Zarządu: utrzymanie wskaźnika kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym na poziomie nie niższym niż założony w Strategii Zarządzania Ryzykiem Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie.
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomicznych: utrzymanie udziału rezerw celowych od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie nie niższym niż określony w Strategii Zarządzania Ryzykiem Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie;
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. Handlu: utrzymanie udziału zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem oraz utrzymanie udziału zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem na poziomie nie wyższym niż określony w Strategii Zarządzania Ryzykiem Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie;
- 4) Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka: utrzymanie wskaźnika udziału kapitału wewnętrznego w funduszach własnych na poziomie nie wyższym niż określony w Strategii Zarządzania Ryzykiem Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie.
- 5) Dopuszcza się uzyskanie pozytywnej oceny przez poszczególnych Członków Zarządu w przypadku odchylenia wskaźników, o których mowa powyżej do 20%.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny Członka Zarządu Banku w formie uchwały podejmowanej odrębnie dla każdego Członka Zarządu.

Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały:

- 1) o przyznaniu premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych Członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej;
- 2) o zmniejszeniu premii rocznej w przypadku nieobecności Członka Zarządu spowodowanej chorobą w okresie podlegającym ocenie trwającej dłużej niż 90 kolejnych dni kalendarzowych;
- 3) o nie przyznaniu premii rocznej w przypadku negatywnej oceny pracy Członka Zarządu, zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych, zagrożenia upadłością, o którym mowa w art.142 ust.1 Prawo bankowe, gdy Członek Zarządu uczestniczył w działaniach których wynikiem były znaczne starty Banku lub był odpowiedzialny za takie działanie, nie spełnienia odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia Członka Zarządu Banku.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej Członkom Zarządu Banku nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i ustalona jest w wysokości 20% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 35% osiągniętego w danym roku przez Członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Przyznana Członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej w terminie 7 dni roboczych po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą.

Ustanie stosunku pracy Członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu pod kątem wypłaty premii rocznej obejmuje wyłącznie okres zatrudnienia Członka Zarządu Banku w trakcie okresu podlegającego ocenie.

Zbiorne informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Zarządu

- 1) wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących

Wartość wynagrodzeń za rok 2019	Wynagrodzenia stałe za 2019 rok	Wynagrodzenia zmienne za 2019 r.	Ilość osób otrzymująca wynagrodzenia
1 169 377,13	895 730,00	273 647,13	5

2) **Wartość i formy wynagrodzenia zmiennego**

Wynagrodzenie zmienne w wysokości 273 647,13 zł, na co składa się premia roczna za 2018 rok wypłacona w roku 2019.

3) **Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby.**

W 2019 roku płatności związane z podjęciem zatrudnienia wynosiły 127 822,38 zł – wynagrodzenie stałe oraz płatności związane z zakończeniem stosunku zatrudnienia wynosiły 27 614,03 zł – wynagrodzenie zmienne.

XI. Ryzyko płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku „Strategii zarządzania ryzykiem w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”; w tym apetyt i tolerancję na ryzyko;
 - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
 - 4) zatwierdza, ujęte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.
2. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności, w tym limity ograniczające ryzyko;
 - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą, wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – Komitet ALCO, który:
 - 1) opiniuje zasady zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) opiniuje poziom limitów;
 - 3) identyfikuje i zgłasza potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 4) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
 - 5) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.
4. Wydział Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorowania ryzyka, która podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. Ryzyka, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem zasad zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
 - 2) zapewnieniem zgodności zasad zarządzania ryzykiem płynności ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;

- 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
 - 7) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR;
 - 8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 9) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 10) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
5. Komórka zarządzania „wolnymi środkami”, która podlega Wiceprezesowi ds. Ekonomicznych, w tym:
- 1) Główny Księgowy wykonuje zadania związane z:
 - a) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków;
 - b) oceną przestrzegania wyznaczonych limitów gotówki w kasach i skarbcach Banku.
 - 2) Zespół Rozliczeń wykonuje zadania związane z:
 - a) sporządzaniem rzeczywistych i planowanych przepływów środków pieniężnych;
 - b) sporządzaniem sprawozdania w zakresie przekroczeń limitów pogotowia kasowego;
 - c) oceną poziomu lokat overnight zakładanych automatycznie.
6. Wydział Handlu wykonuje zadania związane z:
- 1) sporządzaniem „Planu pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania”;
 - 2) sporządzaniem analizy stopnia realizacji „Planu pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania”;
 - 3) ustalaniem (szacowaniem) poziomu planowanych do wypłaty transz kredytowych, oraz planowanych umów, które zostaną zawarte i uruchomione w nadchodzącym miesiącu.
7. Wydział Produktów Bankowych wykonuje zadania związane z:
- 1) sporządzeniem wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
8. Oddziały Banku wykonują zadania związane z:
- 1) przekazywaniem do Zespołu Rozliczeń informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych;
 - 2) kontrolą i utrzymywaniem limitów kasowych.

Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku jest nadwyżka funduszy własnych nad majątkiem trwałym oraz depozyty pozyskane od Klientów. Bank może również uzyskać finansowanie z Banku Zrzeszającego w wysokości 250% funduszy własnych Banku.

W dniu 23.11.2015 r. Bank przystąpił do utworzonego zrzeszenia IPS – Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W ramach przynależności do SSO Bank może otrzymać pożyczkę płynnościową z Funduszu Pomocowego. Kwota pożyczki na 2019 roku ustalona była na poziomie 62 551 648,18 zł. Bank Zrzeszający może również złożyć w Banku lokatę płynnościową ze środków Minimum Depozytowego w kwocie wyznaczonej na 2019 rok na poziomie 161 116 981,04 zł.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe są to zadania wykonywane przez Głównego Księgowego natomiast funkcje zarządzania płynnością są to zadania wykonywane przez Wydział Ryzyk Bankowych. Obydwie funkcje są sprawowane na poziomie Centrali Banku, co oznacza, że są w pełni scentralizowane.

Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB

Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej, a Bankiem Zrzeszającym jest SGB-Bank S.A. w Poznaniu.

Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie w dniu 23.11.2015 r. przystąpił do utworzonego zrzeszenia IPS – Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Ma to na celu wzmocnienie bezpieczeństwa Banku oraz jego pozycji konkurencyjnej.

Celem funkcjonowania Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika, na zasadach określonych w ustawie i w Umowie Systemu Ochrony. Przynależność do Systemu Ochrony ma charakter dobrowolny i nie ogranicza z podmiotowości stron umowy, ani ich uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Przynależność do Systemu Ochrony nie zwalnia uczestników od odpowiedzialności za prowadzoną działalność.

W ramach funkcjonowania w Systemie Ochrony Bank zobowiązuje się do:

- 1) realizacji działań związanych z funkcjonowaniem mechanizmów kontroli, ograniczania oraz klasyfikowania ryzyka,
- 2) zawiadamiania Spółdzielni o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia (Zebrania Przedstawicieli),
- 3) przesyłania do Spółdzielni kopii uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie (Zebranie Przedstawicieli),
- 4) przesyłanie do Spółdzielni wymaganych przez nią dokumentów i sprawozdań oraz planów finansowych,
- 5) terminowego wnoszenia składek oraz innych wpłat w ramach mechanizmu pomocowego Systemu Ochrony,
- 6) stosowania się do środków oddziaływania.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Wyszczególnienie	Minimum na dzień 31.12.2019 r.	Nadwyżka
Nadzorcze miary płynności:		
M3	2,1000	0,3408
M4	1,7000	0,1878
LCR	250%	195,59%

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Nadzorcze miary płynności:

Nadzorcze miary płynności	Limit	Wykonanie
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,1000	2,4408
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych aktywów i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,7000	1,8878

LCR – limit wewnętrzny - 250%, wykonanie – 445,59%

Luka płynności

Wskaźniki likwidacji płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych:

- 1) luka w przedziale do 7 dni – 79 718 142, wskaźnik - 2,25
- 2) luka w przedziale powyżej 7 dni do 1 miesiąca – 75 851 144, wskaźnik – 49,71
- 3) luka w przedziale powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy – 84 601 641, wskaźnik – 37,67.

Wskaźniki skumulowanej luki płynności:

Luka	Wskaźnik
Luka do 1 tygodnia	2,25
Luka do 1 miesiąca	3,39
Luka do 3 miesięcy	4,57
Luka do 6 miesięcy	5,65
Luka do 12 miesięcy	7,34
Luka powyżej 1 roku	0,43
Luka powyżej 2 lat	0,44
Luka powyżej 5 lat	0,43
Luka powyżej 10 lat	0,70
Luka powyżej 20 lat	0,49

Dodatkowe zabezpieczenie płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i Systemie Ochrony SGB

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane z kredytu w rachunku bieżącym bądź rewolwingowego z Banku Zrzeszającego. Bank może również uzyskać pomoc z Spółdzielczego Systemu Ochrony w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

Aspekty ryzyka płynności na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- 2) przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- 3) nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- 4) znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- 5) istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- 6) ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- 7) wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- 2) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- 3) różne terminy wymagalności depozytów,
- 4) różny charakter depozytów: depozyty bieżące, depozyty terminowe.

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- a) stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- b) stosowanie wskaźników wczesnego ostrzegania pozwalających zapobiegać przekroczeniom limitów,
- c) systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- d) lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- e) przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- f) utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- g) określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- h) przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
- 2) depozyty - baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) depozyty elektroniczne – depozyty (terminowe lub bieżące), które mogą zostać wycofane poza placówką Banku (przez kanały internetowe lub mobilne);
- 4) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w trakcie bieżącego dnia;
- 5) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 6) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 7) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 8) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 9) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”, wynoszącym 30 dni;
- 10) aktywa płynne – wszystkie aktywa Banku spełniające warunki aktywów nieobciążonych;
- 11) nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;
- 12) wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;
- 13) wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;

Wyjaśnienie w jaki sposób ryzyko płynności jest odzwierciedlone w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Nadwyżki środków Bank w 2019 roku inwestował w lokaty w Banku Zrzeszającym oraz w instrumenty finansowe: bony pieniężne, obligacje komunalne i jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym SGB Gotówkowy. Inwestowanie nadwyżek środków w instrumenty finansowe było

przeprowadzane zgodnie z „Zasadami zarządzania ryzykiem inwestycji w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”.

Wyjaśnienie sposobu wykorzystania testów warunków skrajnych

Scenariusze testów warunków skrajnych stanowią podstawę do budowy awaryjnych planów płynności. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności oraz wyznaczania poziomu limitów.

Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się bezskuteczne, dlatego plany awaryjne uwzględniają wyniki testów warunków skrajnych, a scenariusze testów warunków skrajnych stanowią podstawę do budowy awaryjnych planów płynności.

Polityka utrzymywania rezerwy płynności

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności, tzn. oszacowanej przez Bank wysokości potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiącej zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym „horyzoncie przeżycia”.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach Zrzeszania

Bank może uzyskać finansowanie z Banku Zrzeszającego w wysokości 250% funduszy własnych Banku.

W dniu 23.11.2015 r. Bank przystąpił do utworzonego zrzeszenia IPS – Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W ramach przynależności do SSO Bank może otrzymać pożyczkę płynnościową z Funduszu Pomocowego. Kwota pożyczki na 2019 roku ustalona była na poziomie 62 551 648,18 zł. Bank Zrzeszający może również złożyć w Banku lokatę płynnościową ze środków Minimum Depozytowego w kwocie wyznaczonej na 2019 rok na poziomie 161 116 981,04 zł.

Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Raportowanie

1. codziennie:

- zakres:
 - stany gotówki w kasach, środki na rachunkach, odprowadzenie, zasilenie, większe wpłaty i wypłaty,
 - wyliczenie nadzorczych miar płynności,
- odbiorca: Wydział Rachunkowo - Finansowy – Główny Księgowy.

2. miesięcznie:

- zakres: analiza zapasów gotówki, przepływy środków pieniężnych,
- odbiorca: Wydział Rachunkowo - Finansowy – Główny Księgowy.

3. miesięcznie:

- zakres : ocena ryzyka płynności,
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd Banku.

4. kwartalnie :

- zakres: ocena ryzyka płynności,
- odbiorca: Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

5. kwartalnie :

- zakres: realizacja Planu pozyskania i utrzymania środków obcych uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania.

- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Handlu, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

6. rocznie:

- zakres: pogłębiona analiza płynności długoterminowej.
- odbiorca: Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, Komitet ALCO, Zarząd, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

7. rocznie:

- zakres: ocena polityki płynności,
- odbiorca: Zarząd Banku, Komitet Audytu, Rada Nadzorcza.

XII. Informacje o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22 aa Ustawy Prawo bankowe

Rada Nadzorcza Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie składa się z 15 Członków: Pracami Rady Nadzorczej kieruje Prezydium, w skład którego wchodzi Przewodniczący Rady Nadzorczej, Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Sekretarz Rady Nadzorczej.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku, który wspiera Radę Nadzorczą w zakresie sprawozdawczości finansowej i systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.

Wyboru członków Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie dokonuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z „Procedurą oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie”.

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz członków Rady Nadzorczej, a także bieżące ich monitorowanie, w celu rozpoznania sytuacji, w których należy dokonać ponownej oceny (ocena następcza), niezależnie od oceny dokonanej przez KNF dla celów nadzorczych.

Przy dokonywaniu indywidualnej oceny kandydata na członka Rady Nadzorczej uwzględnia się cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości i realizacji zadań przez Radę Nadzorczą, jak również adekwatność jego wiedzy, umiejętności i doświadczenia, do pełnionych przez nich funkcji oraz rękojmię należytego wykonywania tych funkcji.

Ocena indywidualna obejmuje ustalenie, czy osoba oceniana posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych (wiedza, umiejętności, doświadczenie), ustalenie czy zaistniałe fakty i okoliczności mają wpływ na reputację Banku.

Ocena indywidualna dokonywana jest jako ocena uprzednia - przy wyborze do Rady Nadzorczej oraz jako ocena następcza - w trakcie kadencji Rady Nadzorczej.

Zebranie Przedstawicieli przeprowadza wstępną ocenę odpowiedniości indywidualnej przed wyznaczeniem członka Rady Nadzorczej celem zapewnienia właściwej liczby członków oraz odpowiedniego składu Rady Nadzorczej, w tym także adekwatności ogólnego składu Komitetu Audytu.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny kwalifikacji podejmując uchwałę wraz z uzasadnieniem, wskazującym na dokonaną ocenę kwalifikacji, z podaniem informacji, które z wymogów określonych w art. 22aa ustawy - Prawo bankowe zostały uznane za spełnione oraz jakie okoliczności, w szczególności dotyczące Banku, osoby, której dotyczy informacja, lub obsadzanego stanowiska w Komitecie Audytu i przyporządkowanych do niego kompetencji, zostały wzięte pod uwagę.

Ocena kwalifikacji może być:

- 1) pozytywna,
- 2) pozytywna z zaleceniem,
- 3) negatywna.

W 2019 roku Członkowie Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie, zgodnie z „Procedurą oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie” złożyli arkusz „Informacyjny do indywidualnej oceny członka Rady Nadzorczej” oraz arkusz „Informacyjny do oceny odpowiedniości kolegialnej Rady Nadzorczej Banku za 2018 rok”. Członkowie Komitetu Audytu złożyli arkusz „Informacyjny do oceny spełnienia wymogów niezależności Członka Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za 2018 rok”.

Wszystkie arkusze wypełnione zostały w sposób prawidłowy i kompletny.

Zebranie Przedstawicieli pozytywnie oceniło odpowiedniość poszczególnych członków Rady Nadzorczej Banku za 2018 rok (jedna ocena była pozytywna z zaleceniem) oraz odpowiedniość Rady Nadzorczej Banku, jako organu kolegialnego za 2018 rok, podejmując w tym celu stosowne uchwały.

Ponadto Zebranie Przedstawicieli zatwierdziło Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za rok 2018 wraz z pozytywną oceną stosowania w Banku zasad ładu korporacyjnego oraz pozytywną oceną funkcjonowania w Banku polityki wynagradzania.

W 2020 roku Członkowie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej złożyli formularz „oceny odpowiedniości Członka Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za 2019 rok”, jak również formularz „Zbiorczej oceny odpowiedniości Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za 2019 rok”.

Wszystkie arkusze wypełnione zostały w sposób prawidłowy i kompletny.

Rada Nadzorcza oceniła, iż członkowie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej spełniają wymogi określone w art. 129 ustawy o biegłych rewidentach, pozytywnie oceniła odpowiedniość poszczególnych członków Komitetu Audytu, jak również Komitetu Audytu, jako organu kolegialnego.

W 2020 roku Zebranie Przedstawicieli zatwierdziło Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za rok 2019 wraz z pozytywną oceną stosowania w Banku zasad ładu korporacyjnego oraz pozytywną oceną funkcjonowania w Banku polityki wynagradzania.

W 2019 r. Członkowie Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie, zgodnie z „Procedurą oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie” złożyli arkusze „Informacyjne do indywidualnej oceny odpowiedniości członka Zarządu za 2018 rok” oraz arkusz „Informacyjny do kolegialnej oceny odpowiedniości Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za 2018 rok”. Wszystkie arkusze wypełnione zostały w sposób prawidłowy i kompletny.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedniość poszczególnych członków Zarządu Banku za 2018 rok oraz odpowiedniość Zarządu Banku, jako organu kolegialnego za 2018 rok, podejmując tym celu stosowne uchwały. Ponadto Zebranie Przedstawicieli, które odbyło się 28.03.2019 roku zatwierdziło Sprawozdanie Zarządu z działalności Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w 2018 r. i udzieliło Członkom Zarządu absolutorium za rok 2018.

W marcu 2019 roku kandydat na Członka Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie, zgodnie z „Procedurą oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie” złożył arkusz „Informacyjny do indywidualnej oceny kandydata na Członka Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie”. Arkusz został wypełniony w sposób prawidłowy i kompletny.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedniość kandydata na Członka Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie. Kandydat posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie adekwatne do pełnionego stanowiska oraz do powierzenia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomicznych Banku i związanych z tym obowiązków oraz daje rękojmię pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomicznych w sposób zapewniający niezależność osądu i bycie niezależnym. Legitymuje się dobrą reputacją w życiu zawodowym i osobistym, nie stwarzającą zagrożeń dla utraty reputacji Banku. Kandydat jest w stanie wypełniać swoje obowiązki w zwiększonym wymiarze pracy wg potrzeb, gdyż nie jest obciążony dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z pełnienia jakichkolwiek funkcji dyrektorskich czy też politycznych; nie pełni

równolegle funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w Banku Zrzeszającym jak i w Spółdzielczym Systemie Ochrony.

W związku z wyborem nowego Członka Zarządu, a tym samym w związku ze zmianą kompetencji w Zarządzie Banku, członkowie Zarządu złożyli arkusze „Informacyjne do indywidualnej oceny odpowiedności Członka Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie” oraz arkusz „Informacyjny do kolegalnej oceny odpowiedności Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie. Arkusze zostały wypełnione w sposób prawidłowy i kompletny.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Prezesa Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w aspekcie przypisanych mu kompetencji decyzyjnych i nadzorczych uwzględniających wielkość i profil ryzyka, rodzaj działalności Banku, a także zapewniających skuteczne zarządzanie Bankiem. Prezes Zarządu posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie adekwatne do pełnionej funkcji oraz daje rękojmię pełnienia funkcji Prezesa Zarządu w sposób zapewniający niezależność osądu i bycie niezależnym. Legitymuje się dobrą reputacją w życiu zawodowym i osobistym, nie stwarzającą zagrożeń dla utraty reputacji Banku. Prezes Zarządu jest w stanie wypełniać swoje obowiązki w zwiększonym wymiarze pracy wg potrzeb, gdyż nie jest obciążony dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z pełnienia jakichkolwiek funkcji dyrektorskich czy też politycznych; nie pełni równolegle funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w Banku Zrzeszającym jak i w instytucjonalnym systemie ochrony.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w aspekcie przypisanych kompetencji decyzyjnych i nadzorczych uwzględniających wielkość i profil ryzyka, rodzaj działalności Banku, a także zapewniających skuteczne zarządzanie Bankiem. Wiceprezes Zarządu ds. Handlu posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie adekwatne do pełnionej funkcji oraz daje rękojmię pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu w sposób zapewniający niezależność osądu i bycie niezależnym. Legitymuje się dobrą reputacją w życiu zawodowym i osobistym, nie stwarzającą zagrożeń dla utraty reputacji Banku. Wiceprezes Zarządu ds. Handlu jest w stanie wypełniać swoje obowiązki w zwiększonym wymiarze pracy wg potrzeb, gdyż nie jest obciążony dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z pełnienia jakichkolwiek funkcji dyrektorskich czy też politycznych; nie pełni równolegle funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w Banku Zrzeszającym jak i w instytucjonalnym systemie ochrony.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Wiceprezesa Zarządu ds. Ryzyka Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w aspekcie przypisanych kompetencji decyzyjnych i nadzorczych uwzględniających wielkość i profil ryzyka, rodzaj działalności Banku, a także zapewniających skuteczne zarządzanie Bankiem. Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie adekwatne do pełnionej funkcji oraz daje rękojmię pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Ryzyka w sposób zapewniający niezależność osądu i bycie niezależnym. Legitymuje się dobrą reputacją w życiu zawodowym i osobistym, nie stwarzającą zagrożeń dla utraty reputacji Banku. Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka jest w stanie wypełniać swoje obowiązki w zwiększonym wymiarze pracy wg potrzeb, gdyż nie jest obciążony dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z pełnienia jakichkolwiek funkcji dyrektorskich czy też politycznych; nie pełni równolegle funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w Banku Zrzeszającym jak i w instytucjonalnym systemie ochrony.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie, jako organu kolegalnego.

Kolejna ocena odpowiedności członków Zarządu oraz Zarządu Banku została przeprowadzona na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 22.06.2020 roku za 2019 rok.

W 2020 r. Członkowie Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie, zgodnie z „Procedurą oceny odpowiedności kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie” złożyli arkusze „Informacyjne do indywidualnej oceny odpowiedności członka Zarządu za 2019 rok” oraz arkusz „Informacyjny do kolegalnej oceny odpowiedności Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie za 2019 rok”. Wszystkie arkusze wypełnione zostały w sposób prawidłowy i kompletny.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność poszczególnych członków Zarządu Banku za 2019 rok oraz odpowiedność Zarządu Banku, jako organu kolegalnego za 2019 rok, podejmując tym celu stosowne uchwały.

Ponadto Zebranie Przedstawicieli, które odbyło się 09.07.2020 roku zatwierdziło Sprawozdanie Zarządu z działalności Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie w 2019 r. i udzieliło Członkom Zarządu absolutorium za rok 2019.

XIII. Dźwignia finansowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 (CRR) „dźwignia finansowa” oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych danej instytucji – wielkość posiadanych przez instytucję aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji instytucji.

Zdefiniowane w CRR „ryzyko nadmiernej dźwigni” oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Bank ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej nie uznaje za ryzyko istotne, ze względu na wysoki poziom wskaźnika dźwigni w porównaniu z rekomendowanym poziomem minimalnym.

Na dzień 31.12.2019 roku Bank wyliczył wskaźnik dźwigni finansowej, jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Uwzględniona przy pomiarze wskaźnika dźwigni finansowej wartość aktywów jest równa aktywom wyliczonym zgodnie z przyjętą przez Bank metodą standardową do ustalenia łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Wartość pozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględnienia korekt z tytułu rezerw celowych) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.

Wskaźnik dźwigni wyznaczony na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 6,25%.

W celu przejrzystości danych zawartych w poniższych tabelach zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych, jednocześnie zachowując numerację zgodną ze wzorem załącznika nr 1 rozporządzenia 2016/200.

(dane w zł)

Lp.	Pozycja	Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	905 674 187
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	18 809 870
7	Inne korekty	-21 914
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	6,25

Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

(dane w zł)

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	905 674 187
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-21 914

3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	905 652 273
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	40 214 493
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	- 21 404 623
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	18 809 870
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	57 793 120
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	924 462 143
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	6,25%

Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

(dane w zł)

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	905 652 273
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	905 652 273
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0,00
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	30 308 615
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	120 947 621
EU-7	Instytucje	439 864 866
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	92 698 618
EU-9	Ekspozycje detaliczne	136 465 776
EU-10	Przedsiębiorstwa	38 960 703
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 603 314
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	39 802 760

XIV. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są

za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

1. funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
2. komórka do spraw zgodności, której zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
3. niezależną komórkę audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Wydział Kontroli Wewnętrznej oraz Stanowisko do spraw zgodności. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- celów systemu kontroli wewnętrznej,
- złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,

- zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
- zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązane cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Wydziału Kontroli Wewnętrznej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach kwartalnych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorczej bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki do spraw zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- zapewnienia niezależności komórce do spraw zgodności,
- zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tej komórki.

XV. Aktywa obciążone i wolne od obciążeń

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiejkolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Na dzień 31.12.2019 r. Bank posiadał aktywa obciążone w kwocie 403 568 zł.

(dane w zł)

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	403 568		902 022 985	
030	Instrumenty kapitałowe	0	0	17 570 752	0
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	35 152 191	0
120	Inne aktywa	403 568		849 300 042	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą	403 568	0		
150	Instrumenty kapitałowe	0	0		
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	403 568	0		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0		
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS		
		010	030		
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0	0		
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

Rozdział 2

Ujawnienie informacji wynikających z Ustawy Prawo bankowe

Bank ogłasza w sposób ogólnie dostępny następujące informacje:

- 1) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek – informacje wywieszone na tablicach informacyjnych we wszystkich placówkach Banku oraz na stronie internetowej – adres – www.rbs.lututow.pl;
- 2) stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat - informacje wywieszone na tablicach informacyjnych we wszystkich placówkach Banku oraz na stronie internetowej – adres – www.rbs.lututow.pl;
- 3) terminy kapitalizacji odsetek - informacje wywieszone na tablicach informacyjnych we wszystkich placówkach Banku w dokumencie informującym o stosowanych stawkach oprocentowania oraz zamieszczone na stronie internetowej – adres – www.rbs.lututow.pl;
- 4) stosowane kursy walutowe - informacje wyświetlane są w Oddziałach Banku (za wyjątkiem Oddziału w Sokolnikach) za pośrednictwem BS TV oraz zamieszczone w systemie bankowości elektronicznej;
- 5) bilans z opinią biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu - informacje zamieszczone w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, w siedzibie Banku, w Lututowie przy ulicy Klonowskiej 2 oraz na stronie internetowej – adres – www.rbs.lututow.pl;
- 6) skład Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej - informacje zamieszczone na stronie internetowej – adres – www.rbs.lututow.pl – zakładka O Banku/Władze Banku;
- 7) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku albo jednostki organizacyjnej Banku - informacje zamieszczone w Rejestrze przedsiębiorców, KRS Nr 0000126783; odpis z KRS znajduje się na stronie www.rbs.lututow.pl;
- 8) informacje na temat przedsiębiorców – informacje zamieszczone na stronie internetowej – adres – www.rbs.lututow.pl – zakładka Kontakt/Agencje bankowe.
- 9) opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagradzania - adres – www.rbs.lututow.pl.
- 10) informacje o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogu posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonania tych obowiązków – adres – www.rbs.lututow.pl.
- 11) informację o adekwatności kapitałowej – adres – www.rbs.lututow.pl.
- 12) oznaczenie Banku Zrzeszającego oraz przynależność do Systemu Ochrony adres – www.rbs.lututow.pl.

Rozdział 3

Ujawnienie informacji wynikających z Uchwały KNF nr 218/2014 r. z dnia 22.07.2014 r., dotyczącej „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych przez KNF, a także uwzględniających Wytyczne EBA/GL/2017/11 z dn. 21.03.2018 r.

Bank ujawnia na stronie internetowej oświadczenie o przyjęciu „Polityki Ładu Korporacyjnego w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie”. Polityka ta również zamieszczona jest na stronie internetowej – adres www.rbs.lututow.pl – zakładka Ład Korporacyjny/Polityka Ładu Korporacyjnego.

Bank ujawnia na stronie internetowej „Ocenę Rady Nadzorczej przestrzegania „Zasad Ładu Korporacyjnego” w Rejonowym Banku Spółdzielczym w Lututowie w 2019 roku” - adres www.rbs.lututow.pl zakładka Ład Korporacyjny/Ocena Polityki Ładu Korporacyjnego.

Bank ujawnia na stronie internetowej podstawową Strukturę organizacyjną – adres www.rbs.lututow.pl zakładka Ład Korporacyjny/Struktura Organizacyjna RBS w Lututowie.

Bank ujawnia na stronie internetowej – adres www.rbs.lututow.pl – Strona Główna/Reklamacje informacje na temat składania reklamacji dotyczących funkcjonowania Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie.

ZARZĄD
Rejonowego Banku Spółdzielczego
w LUTUTOWIE
[Signature]

